

5190

Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΔΟΥ

ΜΙΝΥΡΙΑΣΜΑΤΑ

Ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου τῆς δημοσίας Ἐκπαίδευσεως

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1896

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΟΥ

ΜΙΝΥΡΙΣΜΑΤΑ

Ἄδεια τοῦ Ἰπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1896

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΙΟ

ΤΩ ΕΝ

ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ ΙΕΡΑΤΙΚΩΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩ

ΠΑΝΟΣΙΟΛ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ

ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

ΙΕΡΟΘΕΩ ΑΝΘΟΥΛΙΑΔΗ

ΑΝΔΡΙ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΕΡΑΣΤΗ

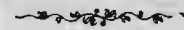
ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ ΑΝΘ' ΩΝ ΜΟΙ ΕΥ ΕΙΡΓΑΣΤΑΙ

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ

SISMANOGLIO

ΜΙΝΥΡΙΑΣΜΑΤΑ

ΙΝΔΑΛΜΑ — ΠΟΙΗΣΙΣ

I.

Ἐφευγεν, ἔφευγε δορκὰς στὰ ἄλση, στοὺς δρυμῶνας,
δραπέτις ἐρωτότροπος, ἐβίου κατὰ μόνας.
Δὲν ἤθελε πολὺσαλον αὐτὴ θορύβου πλήρη
βίον· ἠρέσκετο μακρὰν μόνη νὰ ζῆ μονήρη.
Τί πρὸς αὐτὴν ἂν ἢ χλιδὴ κ' ἢ τύρβη ἄχρο' ἄνθη
στολίζουν εἰδῶλα ὠγρὰ; τί ἂν φαιδρὰ ἢ οἰνάνθη
βυθίζ' εἰς γέλωτας, χαράς, τὸν κόσμον, εἰς τραγούδια;
Ἄ! εἶν' ἀπάτη γλυκερὰ, χωρὶς μῦρο λουλούδια.
Ἄς κροταλίζουν κύμβαλα κι' ἄρπαι φρενητιώδεις,
Σειρῆνες ἄς μεθύσκωνται λάγνοι καὶ βορβορώδεις.
Ἄς κυλισθοῦν εἰς τὴν ἰλὺν τῆς ὕλης καὶ τοῦ πλοῦτου
τὰ τέλματα· ἐζήλωσαν φεῦ! . . . βίον τοῦ Λουκούλλου.

“Ω! βδελυγμὸν αἰσθάνεται καὶ μῖσος ἢ δραπέτις
καὶ φεύγει, φεύγει ἄσπιλος χιονᾶτο περιστέρι
νά ζήση σὲ χρυστάλλινα νερά ἄγνός καθρέφτης,
ἰέρεια τῆς παρθενιάς, μὲ τὸ ἀστέρι ταῖρι . . .

“Α! μὲ τῆς αὔραις θέλ’ αὐτὴ νά παίζη, μὲ Ζεφύρου
πνοάς παρθένους νά πετᾷ καὶ νά τρυφᾷ σὲ μύρου
ἀπόπνοιαις μεθυστικαῖς σ’ ἀνθόσπαρτα τοπία,
μὲ ἴα νά κρυφομιλᾷ καὶ νᾶν’ ὄλη θωπεία . . .

“Ω! πῶς τὴν τέρπουν ψίθυροι καὶ θροῦς φιλὸς τῆς πεύκης
κελάρισμα λαφρὸ πηγῆς
καὶ πτερωτὸ βαυκάλισμα τῆς δροσοέσσης λεύκης!
Σὲ ξάστερη ναί! ναί! νυχτιὰ στά ὕψη ν’ ἀτενίζη
σὲ χρυσοκέντητο Οὐρανὸ, κ’ ἡρέμα νά λικνίζη
τὴν τρυφερά καρδοῦλά της μ’ ἐκστάσεις καὶ μὲ ρέμβη
καὶ νᾶνε ὄλη ὄνειρο, αἰθέρας, ὀπτασία . . .
νά τὴν μετεωρίζωσι πτερυγοφόροι λέμβοι
στά ἀστρόφωτα καὶ ἀχανῆ, ἀπρόσβατα πεδία
τοῦ ιδεώδους, εὐπετῆς, μάγισσα φαντασία.

II.

Τὴν εἶδον ἀγλαόμορφον πάνω σὲ μιὰ κορφοῦλα
στὸ πρῶτο ρόδου ἔξάνοιγμα, τὴν ντροπαλὴ αὐγοῦλα . . .

“Ω! . . . εἶχε κάλλος ἔκπαγλον, ἀγγέλου εἶγεν εἶδος
ναί! ἦτο τέκνον τ’ οὐρανοῦ, τ’ ἀφροῦ τῆς Νηρηίδος.

Ἐστέκετο ρεμβάζουσα, στραμμένη στὸ χρυσόφως
καὶ τὴν ἐκάλυπτεν αὐγὴ, μαρμαρυγῆς σκιοφως.

“Ω! τὸ γλυκὺ χαμόγελο, τὸ μάγο τὸ καμάρι
ἐκαθρεφτίζετο λαμπρὰ στὸ ἄλλο τὸ καμάρι
τοῦ αἰθριῶντος Οὐρανοῦ, στῆς ὄψις της τὰ κάλλη
. . . ποῦ ποιός, ποιός νά τὰ ψάλλη!...

Εἶδετε ρόδον νά πετᾷ τὰ πέταλά του γελαστό,
νυφοῦλα ζαχαρόπλαστη ν’ ἀνοίγη τὸν παστό,
γιὰ νά δεχθῆ τὰ μάργαρα τῆς πρωϊνῆς δροσοῦλας,
τὸ δάκρυ τῆς αὐγούλας,
νά ραίνη τὸ μειδίαμα στὸ δροσερὸ λειβάδι
καὶ νά σκορπᾷ θυμίαμα, νά διώχνη τὸ σκοτάδι;
Ζεφύριος ἦτο πνοή, χαμόγελο, μαγεία,
ἄρωμα, ἄνθος, χαραυγὴ, παρθένα παναγία . . .

“Ω! ἢ ξανθαῖς πλεξούδαις της στοὺς ὦμους κυματίζουν.
εἶναι τοπάζι ὀλόστιλπνο, μετὰξι ἀεριῶδες,
λεπτούργημ’ ἀραχνῶδες.

τὸ παραδέρουν φουντωτὸ αὔραις, τὸ ἀνεμίζουν
κ’ ἐδῶ κ’ ἐκεῖ ξανέμιστο καὶ θρουμπιστὸ χρυσίζει
εἰς τὰ χιονᾶτα της λαιμά. . . λάμψι τρανὴ σκορπίζει.
Τὴν περιστέφει γλοερὸς κισσὸς καὶ ἡ μυρσίνη
λευκοντυμένη κ’ εὖσμος γύρω της μῦρο χύνει.
Τὸ βλέμμα στρέφει ἐναλλάξ στά αἰθέρια τεμένη
κ’ εἰς τὴν χρυσόκομον αὐγὴν... ἄ! φαίνεται ἐμπνευσμένη.
Ψαύει δροσᾶτ’ ἀνθύλλια . . . μόλις τὰ εἶχε δρέφει
ἀπὸ τῆς γῆς τὴν ἀγκαλιὰ κ’ εἰς δέσμη τᾶχε πλέξει . . .

Ἄ! σιωπή . . . μυστήριον ἐκεῖ τελεῖ, θυσία . . .

Ὀνειροπόλος ἵπταται, γαλήνιος, αἰθήρια . . .

Εἶν' ἡ κορφοῦλα ὁ βωμὸς, ἡ τράπεζ' ἡ ἅγια

καὶ προσφορὰ τὰ πρόσφατα ἄνθη κ' ἡ εὐωδία

τὸ ἱερὸ θυμίαμα . . . Πνεῦμα, μυσταγωγία!

Καὶ τοῦ δρυμοῦ ἡ ἰέρεια, ἱεροφάντις θύει

στὸ ἄπειρον, εἰς τὸ καλόν, σ' ὅ,τι ἡ θρησκεία κλείει.

Ἡ ἄρμονία, τὸ καλὸν ἰδοῦ οἱ δύο τῆς πόλοι

— Θεὸς, θρησκεία — καὶ βωμὸς ἡ φύσις ὄλη, ὄλη.

Ἄσματα μέλπει ἀγγελικὰ μὲ τὴν καρδιά τῆς λύρα·

ναί· τὴν καρδιά τῆς ἔχ' αὐτὴ φοιτῶληπτο κινύρα,

καὶ τὰ αἰσθήματα χορδαῖς καὶ λιγυρὸ δοξάρι.

ὦ! σίγ' ἀηδόνι θλιβερὸ σίγα καὶ σὺ κανάρι.

Τ' ἄντρα ἔχει κρυσφήγετο καὶ κλίνη τοὺς λειμῶνας

καὶ πέπλον τοὺς ἀστροφεγγεῖς τοῦ Οὐρανοῦ χιτῶνας.

Τὴν νανουρίζουν μαγικὰ ἐρημικὰ ἀηδόνια,

— Ἄ! αἰδοὶ μελάγχρολοι—καὶ κλαυθμηρὰ τρυγόνια...

Μελαγχολία τις κρυφῆ... ἡ... ἡ πλανᾶται εἰς τὰ χεῖλη

καὶ ἀμυδρό... ο... ον παράπονον οἱ δύο ὀφθαλμοὶ τῆς κοῖλοι

ἐκφράζουν . . . Εἶναι ἡ σκιά χρωστῆρος δαιμονίου

εἶναι σεμνότης παρθενιάς τῆς σμίλης τοῦ Φειδίου.

III.

Τρέμουν τ' ἀστράκια τ' οὐρανοῦ καὶ ἀρχινοῦν νὰ σβύνουν,

στᾶδута φεύγουν ντροπαλά,

τρεμουλιχστὰ καὶ σιγαλά

πρὸ τοῦ ἡρέμα φώσκοντος ἤδη χρυσοῦ Ἡλίου.

Κ' ἡ πεταλοῦδα πεταχτὴ τοιμάσθηκε νὰ φύγη . . .

Ἄ! εἶπα, πλάσμα! ἄγγελε! . . . φτερὰ, φτερὰ ἀνοίγει

καὶ σὰν βαρκοῦλα τοῦ γιαλοῦ ἐγλύστησε κ' ἐχάθη...

Εἰσώρμησ' ἡ δραπέτις μου εἰς τοῦ δρυμοῦ τὰ βάθη·

μόνον σὰν φωτοχάραχτο τοῦ οὐρανοῦ σημάδι

ἔβλεπα τὰ μαλλάκια τῆς νὰ σύρωνται μὲ χάδι,

καὶ ὡς ἀπήχημα βαθύ φωνὴ ἤκουσα νὰ μένη:

— Εἶμαι ἡ Μοῦσα ποιήσις, ἡ Μοῦσα Μελπομένη.

— Ἄ!... Εἶσαι σύ! Χαῖρε λοιπὸν, γλυκεῖά μου ἐρωμένη.

A'.

ΤΥΦΛΗ — ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ

I.

— Ἄχ! λυπηθῆτε μ', ἔκραζε μία τυφλὴ, κ' ἐμένα!—

κ' εἶχε τὰ μάτια ἔμπλεα ἔπο δάκρυ, βουρκωμένα.

— Δὲν ἔχω μάτια νὰ ἰδῶ τὸν Ἡλιο, χριστιανοί μου!

μέσα στὸ σκότος βρίσκουμαι· γιὰ διέστε τὸ παιδί μου.—

Τὴν ἀκολούθαγε μικρὸ, ξυπόλυτο παιδάκι,

ποῦ στάζανε τὰ χεῖλη του παράπονο, φαρμάκι.

Τέτοια λογάκια ἔλεγε ἡ θειότυφλη στὸ δρόμο
κ' εἶχε στὸ χέρι της ραβδί, δισάκι εἰς τὸν ὦμο.
Ραβδί . . . δισάκι . . . δηλαδή σκοτάδι, μαύρη φτώχεια
κόλασι, κόσμος χωρὶς φῶς, δόλια καὶ ἄγρια ὄγρια . . .
— "Αχ! λυπηθῆτε τὴν τυφλή, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς χαρύνῃ
τὰ δυὸ κριδὰ ματάκια σας, γειὰ πάντα νὰ σᾶς δίνη.
ἔχω ματάκια· μὰ τὸ φῶς δὲν βλέπω τοῦ Ἡλίου
καὶ μέσ' σὲ σκότη φυλακῆς βρίσκομαι ἀνηλίου.
"Αχ! ἐλεῆστε τὴν φτωχή, ἀρχόντισαις κυράδες!
ιδέτε τὰ παιδάκια μου· εἴσθε καὶ σεῖς μανάδες.
Μιά δεκαροῦλα, χριστιανές, μιὰ . . . α . . . δόστε δεκαροῦλα
ποῦ νὰ σᾶς γίνη μυρωδιὰ καὶ δρόσο στὴν καρδοῦλα.
Σήμερα ψυχασάββατο εἶναι· γιὰ τὴ ψυχὴ σας
μιὰ πενταρίτσα τὴν φτωχιά νὰ συγχωρῆ οἱ νεκροὶ σας.
Μὲ τέτοιο πόνο τάλεγε, μὲ τόση μιὰ λαχτάρα
ἢ δύστηνη, ποῦ ράγιζε καρδιαίς . . . γιὰτὶ ἀντάρρα
αὐτοὶ οἱ λόγοι οὐρανοῦ ἦταν σκοτεινιασμένου,
καὶ . . . εἶναι πόνος, ἄχ δριμύ ἢ φωνὴ τοῦ δακρυσμένου.
Αὐτοὺς τοὺς στόνους ποῦ καρδιά ἀφίνει πληγωμένη
τοὺς ἀγροικᾶ καὶ ὁ Θεὸς κι' αὐτοὶ οἱ πεθαμμένοι.
Κι' ὅταν κουφάρι γρηᾶ, σωρὸς γέρος τὸ χέρ' ἀπλώνῃ
ἢ ντροπαλὸ φτωχὸ παιδί στὴν θύρα σας σιμώνῃ,
εἶν' ὁ Θεὸς καὶ γίνεταί ἐπαίτης μὲ δισάκι
καὶ κρούει τὰ θυρόφυλλα λίγο, λίγο ψωμάκι
γιὰ νὰ ζητήσῃ· θὰ ἰδῆ μ' αὐτὸ, ἂν ἀγροικᾶτε
τοὺς καῦμούς τῶν τέκνων του καὶ ἂν γι' αὐτὸ πονᾶτε.

Ἄλλοίμονον! ἄλλοίμονον σὲ κείνο τὸ θηρίο
πό' ἔβρη κλειστὴ τὴν πόρτα του, τὴν πόρτα τῆς καρδίας,
ἐν ᾧ συρίζει ὁ βοριᾶς καὶ μαίνεται τὸ κρύο
καὶ σπαραγμένη μιὰ φωνὴ φωνάζει . . . γυμνητίας . . .
εἰς τὴν αἴλῃ του! . . . ἀπ' αὐτὸ δὲν εἶναι ἄλλο κρεῖμα
καὶ εἰς τὴν γῆ βαρύτερο δὲν εἶναι, φρίκη! μνηῆμα
ἀπ' τοῦ σκληροῦ. ὦ παγονιὰ καὶ τούρτουρο τοῦ Ἄδου
ζευγαρωμένα μὲ πυκνὸ κι' ἀπέραστο σκοτάδι
Ὅα σφίγγουν 'κεῖ τὸν ἄσπλαγγνο ποῦ στὸν καῦμὸ τῆς
[χίρας
τῆς τυφλωμένης, τοῦ χωλοῦ, τ' ἀπόπαιδου τῆς μοίρας
δὲν ἀπλωσε τὸ χέρι
νὰ ρίψῃ ἓνα δίλεπτο στὸ ἔρημο δισκέρι.

II.

Τὴν τήραγαν 'πὸ μέγαρο κι' ἀπὸ ψηλά παλάτια
π' ἀστράφταν ἀπὸ μάρμαρο ἀδιάφορα χίλια μάτια.
Ποῦ'χαν ἐκεῖνα δὲ καιρὸ γι' αὐτήνα νὰ σκεφθοῦνε
τώρα ποῦ εἶναι Ἄποκρηαὶς καὶ θέλουν νὰ χαροῦνε; . . .
Ἐκεῖ ματάκια φλογερά ἀπὸ χαρὰ σπαρατάρουν,
λαμποκοποῦνε εὐθυμα, σκορπίζουνε τριγύρω
ἀγιασμένο μῦρο.
Ἄλλοῦ εἶναι τὰ δάκρυα καὶ ἡ φωλιὰ τοῦ Χάρου . . .
ἀφρόλευκα, ζαχαρωτὰ παρέκει ὠραῖα μῆλα

ἀλλάζουν ὄψεις καὶ ροδι καὶ κρῖνο ἀγναντεύουν,
ἔρωτωμένη ἢ αὐγὴ καὶ τὸ ἀφρὸ κοντεύουν
σιμὰ, σιμὰ τῆς θάλασσας . . . νὰ ζήσης Ἀμαρύλλα!
ἄλλοῦ ἢ οἱ πόνοι τῆς καρδιᾶς, τῆς λύπης ἢ μαυρίλα.
Χαρῆτε σεῖς, τρυφήσατε στ' ἀγκάλια τῶν γονιῶν σας
χρυσοντυμένα ὄμορφα καὶ σεῖς εἰς τῶν παιδιῶν σας
τ' ἀφρᾶτα χεῖλη, ὦ γονεῖς, βυζᾶξετε εὐτυχία·
μὰ, χριστιανοί μου, ρίψατε κ' ἐν βλέμμα στή φτωγία
ποῦ ζητιανεύει ἢ ἔρημη στὰ παγερὰ σοκάκια . . .
ξέρετε τί θὰ ἴπῃ τυφλὴ καὶ ἐπαιτειᾶς δισάκια;
Νὰ μὴ σᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς ποτέ σας νὰ ζητᾶτε·
μὰ δόστε λίγο στή τυφλὴ γιὰ πάντα νὰ εὐτυχᾶτε!

III.

Ἄιντε μάνα! — σιγανὴ καὶ ψυχορραγημένη
λέγει φωνὴ ὀλόπικρη κι' ἀπὸ καῦμὸ ξαμιμένη.
Ἦτ' ἀγγελουῖδι τ' οὐρανοῦ στή γῆ ξενιτεμένο
μὲ λουλουδάκια εὐμορφα, πλὴν μὲ φτωγὰ ντυμένο.
Αὐτὸ δὲν εἶχε κόκκινα κι' ὀλόχρυσά στολίδια,
μόνον τὰ ράκη τὸ γυμνὸ, αὐτὰ ἔχε πεχλιμπίδια.
μὰ εἰς αὐτὸ τὸ γυμνηλὸ κορμὶ ἀκτινοβόλα
αἰδῶς παρθένα πιὸ ἔκριθῆ στὸν κόσμον ἀπὸ ὄλα·
διαμάντ' ὀλόφωτο γλυκὰ τὴν λάμψι του ποῦ χύνει
μέσα στῆς νύχτας τὴν ρημιὰ σὲ μαργαρένια κρήνη.

Ἄιντε μάνα! — κι' ἀπλωσε ἢ θειότυφλη τὸ χέρι
στὸν ὦμο τῆς κορούλας της χωρὶς ποῦ πάει νὰ ξέρῃ . . .
— Τί σοῦ δωσαν, κοροῦλα μου; — ἵνα δίλεφτο μητέρα —
νὰ τὸ συγχωρέσῃ ὁ Θεός! τράβα παιδί μου, πέρα —
καὶ τράβαε σκυφτὸ, σκυφτὸ τὸ ἀγγελουῖδ' ἄχ! κρῖμα!
καὶ ἔσυρν' ὀπίσω ἄσκοπο ἢ θειότυφλη τὸ βῆμα.
Τὸ καῦμένο, τρυφερὸ, τὸσων χρονῶ παιδάκι
τὸ βάρυνε τῆς μάνας του τὸ γέρικο χεράκι.
Τὸ γέρικο! . . . ναί· ἢ χολαῖς καὶ οἱ καῦμοι γηροῦνε
τοὺς δυστυχεῖς, καθὼς ξανθὰ ρόδα μαραίν' ἢ πάχνη,
ἢ ξηρασιὰ, τὰ καύματα . . . μὰ πιὸ πολὺ βαροῦνε
τὸ δύστηνο πλάσμ' οἱ βουγγηθμοὶ, τῆς μάνας του ἢ ἄχνη.
Κ' ἢ τρεῖς, μητέρα καὶ παιδιὰ, τραβᾶν ἀγάλια ἀγάλια
μὲ μοιρολόγι πένθιμο ζευγάρι στήν ἀγκάλια:
«λεῆστε τὴν ἀόμματη» . . . καὶ τὰκ-τῆκ τὸ ραβδὶ
στενάζει, ὡς τοῦ ἐκκρεμοῦς βαρύθυμοι παλμοί,
καὶ ἄχ! ἀφίνει τὸ ἵνα ἔμπρός καὶ τ' ἄλλ' ὀπίσ' ἔρμο παιδί.

IV.

— Παιδάκια μου κουράστηκα . . . ἄ! . . . πλέο νὰ φωνάζω.
Ὡς πότε, Μιαλοδύναμε, στήν γῆ θ' ἀναστενάζω; —
καὶ τὸ τυφλὸ της ἔστρεψε καὶ πλανεμένο ὄμμα
εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ γαλανὸ — ἄ! ὄχι· ὄχι· σκοτεινὸ —
καὶ σαπφειρόχρουν δῶμα.

Δύο κρυστάλλια στρέφονται· κάποιον ζητοῦν νὰ 'δοῦνε.

Βαθειὰ, βαθειὰ, στὸν οὐρανὸ, νομίζεις, ψηλαφοῦνε.

Παρηγοριὰ κι' ἀνάπαυσι ἢ θεϊότυφλη παντέχει

ἀπ' τὸ Θεό της.

κι' ἀρχίνησε δάκρυ πικρὸ κ' ὀλόμαυρο νὰ βρέγῃ

τοὺς γύρους τῶν ματιῶν της.

Καὶ ἡ τυφλὴ χαμήλωσε ἀγάγια τὸ κεφάλι

κ' ἐγκαρτεροῦσα ρίφθηκε στὸ δρόμο της καὶ πάλιν.

Πόσα νὰ εἶπε τὴν στιγμὴ ἐκείνη στὴν καρδιά της! . . .

τὴν εἶδα ποῦ ἐθώπευσε τὰ δυὸ φτωχὰ παιδιὰ της.

Γι' αὐτὰ, γι' αὐτὰ θὰ 'μίλησε στὸν Ἅγιο Πατέρα . . .

ναί· τὰ παιδιὰ εἶνε τὸ φῶς γιὰ μιὰ τυφλὴ μητέρα.

Καὶ μὲ τὸ θώπευμα αὐτὸ σιγὰ 'πε στὰ παιδάκια

γεμᾶτ' ἀπὸ παράπονο κι' ἀπὸ στοργὴ λογάκια:

—λέγε καὶ σὺ . . . βαρέθηκα . . . λέγε χρυσῆ μου κόρη!

καὶ σὺ, καὶ σὺ, ἀφέντη μου, καὶ σὺ φτωχὸ μ' ἀγόρι!

νὰ ξανεσάνω ἢ φτωχὴ . . . ἐστέγνωσε τὸ στόμα.

Θὰ περπατήσουμε πολὺ, παιδάκια μου, ἀκόμα;—

Ἡ δύστηνη! δὲν ἤξερεν αὐτὴ πρωτὶ καὶ βράδυ.

μιὰ εἶχ' ἡμέρα ἀτέλειωτη τ' ὀλόφυγο σκοτάδι!

ξημέρωνε, σὰν ἔβγαινε στῆς διακονιᾶς τὴν γύρα

κ' ἐβράδυαζε σὰν γύριζε στὴν ἔρημὴ της θύρα . . .

—λίγο, μανίτσα, ἔχουμε νὰ πᾶμ' ἀκόμα λίγο.—

V.

—Κρυόνω, μάνα, σήμερο. μεγάλο κάνει κρύο.—

κ' ἐτρέμαν τὰ χεράκια του . . . ποιὸς ξέρει κι' ἀπ' τὴν

[πείνα

νὰ περπατῆ τὸ δύστηνο δυνάμεις ἂν τοῦ μεῖναν! . . .

Τὰ δόντια του κροτάλιζαν, ὡσὰν φτερὰ τοῦ μύλου

κι' εἶχεν ἢ ὄψις του βαφὴ ἀπὸ τὸ ψῦχος μήλου.

Συσπειρωμένο τὸ φτωχὸ σὰν ἀστραπὴ χουμῶνει

καὶ μέσ' στὰ ράκη τῆς τυφλῆς τὸ πρόσωπό του χῶνει.

Ζητᾷ τὸ κακορρίζικο ὦ! ζεστασιὰ ζητάει·

καθὼς πουλάκι στὴ φωλῆ τῆς μάνας του πετάει.

Σὲ πούπουλ' ἄλλα κάθονται, χαριτωμένοι Ἄγγελοι·

κι' αὐτὸ, κι' αὐτὸ τὸ δύστηνο μιὰ μόν' ἀχτιῶδα θέλει.

Ἄς πᾶ νὰ βρέγῃ ὁ οὐρανὸς, ὁ κόσμος ἄς ἀσπρίζῃ

πὸ χιόνια κι' ἄγριος ὁ βοριᾶς στοὺς λόγγους ἄς συρίζῃ.

Αὐτὰ στὰ γόνατα πατρὸς στ' ἀγκάλια γλυκειᾶς μάνας

τὰ νανουρίζει νωχελῶς τὸ ἄσμα παραμάνας

καὶ τὰ ζεσταίνουνε φιλιὰ ναρκωτικὰ καρδίας

παλλούσης ἀπὸ αἶσθημα γλυκὺ, φιλοστοργίας.

Γνώρισε ἔμως τί θὰ 'πῆ τὸ δύστηνο τραγοῦδι,

τί λίκνον ὄνειρόφοιτο καὶ τί χαρᾶς λουλοῦδι; . . .

Θὰ τὸ βαυκάλισαν ποτὲ κι' αὐτὸ ὄνειρώδεις φθόγγοι

σ' ἀνεμοζάλη καὶ σκοτιὰ ὅταν βόγγαγαν οἱ λόγγοι . . .

—κ' ἐσυσπειροῦτο τὸ φτωχὸ στῆς μάνας του τὰ στήθια—

VI.

Εἶναι ἀλήθεια, λέγουνε, θειομύριστη ἀλήθεια,
πῶς, ὅταν τὰ ὄρφανόπαιδα τὴν νύχτα κοιμηθοῦνε
καὶ σ' ἄλλον κόσμον ἤρεμο φτερουγιαστὰ πετοῦνε,
ὁ Θεὸς τότε στὴν κλίνη τους χαρούμεν' ἀγγελουῶδια
στέλνει καὶ σπαίρνουν εὐοσμὰ στὴν κεφαλὴ λουλούδια,
ποῦ τὸ μεθύσκουν πὸ χαρὰ κι' ἀπὸ εὐδαιμονία,
γιατὶ τότε στὸν ὕπνο τους ξαστράφτει ἄχ! . . . εὐδία.
Εἶδα παιδάκια ἰλαρὰ στὸν ὕπνο ποῦ ἐγέλων
γιατὶ, μοῦ 'παν, ἀντίκρουζαν τὴν ὄψιν τῶν Ἀγγέλων.
Λοιπὸν καὶ σεῖς ἀπόβλητα τῆς τύχης δύσμοιρ' ὄντα,
βλέπετ' ἀχτιῶδα τ' οὐρανοῦ καὶ τὸν Θεὸν γελῶντα! . . .
γι' αὐτὸ, γι' αὐτὸ μάνα γλυκειὰ στοῦ σπλάγγνου της
[τὴν κλίνη
σὰν τραγουδᾷ μετ' Οὐρανοῦ ρεμβαστικὴ γαλήνη
ἤχους ἐκστάσεως λιγεῖς ὡς θεῖον νέκταρ χύνει:
«ἔπαρ'το, ὕπνε, ἔπαρ'το στοῦ Μᾶ τὸ περιβόλι»
«ποῦ 'ν'οἱ Ἀγγέλοι τοῦ Θεοῦ κι' οἱ Ἀποστόλοι ὄλοι».
Βραδυάζει, ξημερώνει . . . ρέει τὸ πᾶν στὴ γῆ,
τὴν νύχτα διαδέχεται χρυσόκομος αὐγή.
Θὰ βυθισθῆ σὲ στρόβιλο ποτὲ ἢ γῆ, σὲ χάος
καὶ στὴν αἰθάλη τῶν σφαιρῶν, στὸ σκότος τῶν ἡλίων
θενὰ ἐκλάμψη ἀπλετον, ἄδυτο θεῖο φᾶος
τὰ κύματά του πανταχοῦ στὸ ἄπειρον κυλίον . . .

Τότε ψυχαῖς ποῦ ἐζήσαν σὲ δάκρυα καὶ πόνον
θὰ φωσφορίζουν εὐτυχεῖς μέσ' εὐωδῶν μυρτῶνων.
θὰ ζεσταθῆς καὶ σὺ, μικρὲ, εἰς τοῦ Θεοῦ τοὺς κόλπους,
ὅταν γαλάζια κύματα θὰ σχίζης 'κεῖ φτερόπους!
'κεῖ 'κεῖ τοῦ Πλάστου ἢ πνοῇ
π' ἄπειρους κόσμους ζωογονεῖ, αἰθέρας καὶ ἀβύσσους
θὰ σε θερμάνη, ὄρφανὸ, σὲ κήπους ὀλοχρύσους,
ποικιλανθεῖς κ' εὐώδεις παραδείσους!

VII.

— Λέγε, ψυχὴ μου! — κι' ἄρχισε τὸ θεῖο κεῖνο πλάσμα
νὰ φέλνη μετὰ παράπονο τῆς διακονιᾶς τὸ ἄσμκ.
« Λε...η...η...ῆστε τὴν ἀο..όμματη ἢ μέραις ὅπου εἶναι·
« Ἀποκρηαῖς, Ἀποκρηαῖς αὔριο Κυραῖς μου, εἶναι·
« μιὰ δεκαρίτσα αὔριο νὰ πάρουμε ψωμάκι
« καὶ μεῖς νὰ κάνουμ' ἀποκρηαῖς μετὰ τὸ μικρὸ μ' δερφάκι.
« Δόσε, δόσε, κυρία μου, νὰ ζήσης, μιὰ δεκάρα!
« νὰ μὴ σε ρίψουν, μάνα μου, ἔλα, ἔλα, τὰ κάρρα»
καὶ ἔκλιν' ἱκετευτικῶς, ἡρέμα τὸ κεφάλι
στὸν ἓνα ὦμο κι' ἄπλωσε τὴν χέρα του τὴν ἄλλη
δειλά, δειλά στὸν Οὐρανὸ κι' ἄφησε νὰ γελάσουν
τὰ ροδαλά χειλάκια του, ποῦ θ' ἄλεγε μαλάσσουν
ὦ! τοὺς γαλάζιους οὐρανοὺς καὶ... τῶν ἀβύσσων βάρθη...
Τόσον γνωρίζουν νὰ μιλοῦν οἱ στόνοι καὶ τὰ πάθη.

Ναί ! 'κείνο τὸ χαμόγελο, τὸ ἄπλωμα τῆς χέρας
ἦτο ρητορικώτερον ἀπ' ὅλας τὰς διφθέρας
αἰθεροπόρων κεφαλῶν ! ἐμάγευε, ἐκίνει
εἰς οἶκτον καὶ ἐσπάρασσεν ἀκόμη καὶ λιθίνη
καρδίαν, ὅπου σαρκασμὸν καὶ γλεύην ἐκσυρίττει
κ' αἵματωμέναις πὸ καύμους καρδίας ἀσπλάγχχνως πλήτ-
[τει.]

VIII.

Θεέ μου ! τὴν ἀγάπην Σου ὑμνῶ ! παντοῦ εὐρίσκω
τὴν πατρικὴν σου Πρόνοιαν ! στῶν οὐρανῶν τὸν δίσκον
εἰς τοὺς βυθοὺς τῶν θαλασσῶν, στὰ ὕψη, στοὺς αἰθέρας
στὰ πάντα ἀπετύπωσας τὴν Χεῖρά Σου ὅτ' ἐπέρας
δημιουργὸς κ' ἐξέχεας πνοῆς ζωῆς χειμάρρους
καὶ τὰς ἐκτάσεις ἔστρωννες 'πὸ ἄστρα κ' ἀπὸ φάρους
χρυσοφαεῖς, ζευγαρωτὰ πτηνῶν ἐσκόρπας σμήνη,
κ' ἀναγαλλιάζαν ἄγγελοι στήν πλάσι τὴν γηίνην
στὰ δυὸ λουλούδια τῆς 'Εδέμ, εἰς τὸν 'Αδάμ, τὴν Εὐάν,
ὅταν ρεμβῶδεις ντροπαλὰ, σιγὰ, σιγὰ ἐνεύαν
τὰ μυρωμένα χεῖλη τους καὶ ἀρραβῶνα δέναν
παρὰ τὸ ρεῖθρον ρυακιοῦ, παρὰ δροσάτη χλόη
κ' ἀνέβαινε στοὺς οὐρανοὺς ὡς εὖσμος ἀλόη
τὸ ἄσμα τῆς ἀγάπης των!... τοὺς γλυκεροὺς παλμούς των
[καὶ τοὺς τρομῶδεις
θενὰ ἠσθάνθη ὁ οὐρανός· ρεμβοὺς τοὺς ὀφθαλμούς των
[καὶ κυματώδεις,

καμάρωσεν ἀπὸ χαρὰν, κ' αὐτὸς, κ' αὐτὸς θὰ σκίρτα
καὶ θὰ τοὺς χάδευαν πνοαῖς, ρόδα, μῦρα καὶ μύρτα!...
"Ω! Σὺ, Θεέ! ποῦ ἔδωκες στὴ δροσερὴ παρθένα
ἀγγελικὸ χαμόγελο καὶ στὴθ' ἀλαβαστρένα
καὶ παρυφὴ ἀφρόχυτα μαλλάκια χρυσωμένα
γιὰ νὰ μυχεύη, καὶ πυρσοὺς δυὸ φλογερά ματάκια
νὰ πυρπολῆ ὡς δᾶς γλυκειὰ τὰ φτερωτὰ παιδάκια,
Σὺ, Σὺ! καὶ εἰς τῆς ὀρφανῆς τὰ μαραμμένα χεῖλη
καὶ στῆς τυφλῆς π' ὀλόσβυστο ἔχ' ἡ φτωχὴ κανδηῆλι
ἔβηκες τὸ χαμόγελο, πλήν ὄχι νὰ φαρμάσση
ὡς γόησσα, ἀλλὰ σκληραῖς καρδίαις γιὰ νὰ σπαράσση
κ' ἐστάλαξες τὰ δάκρυα πηγῆ, πηγῆ ἐλέους,
παρηγοριὰ στοὺς δυστυχεῖς, τοὺς ἔρμους, τοὺς δειλαίους.
Νά! τέτοιο τὸ χαμόγελο ἦτο ποῦ ἡ πικροκόρη
ἀφῆκε νὰ λάμψη, ὡς αὐγὴ στὰ κατηφῆ τὰ ὄρη . . .

IX.

Δόξαν νὰ ἔχη ὁ Θεός! εὐρέθη μιὰ καρδοῦλα
ποῦ πόνεσε τὴν ὀρφανή, δακρυόβρεκτη 'Ανθοῦλα.
«Παπᾶ! ἡ Νίνα, νὰ τηνα· παπᾶ, παπᾶ, ἡ Νίνα!»
«ἦρθε. παπᾶ, ἀπ' τὸν οὐρανό»; κ' ὀλόχαρο ἐκίνα
τὰ παχουλά γεράκια του μπροστὰ στὸ παραθύρι
λαχταριστὸ ἀπὸ χαρὰ, μὲ χεῖλη μύρου πλήρη.
πετάμενο ἐδείκνυε στὸ δρόμο τὴν 'Ανθοῦλα
καὶ—«Νίνα μου, ἐφώναξε, γλυκειά μου ἀδελφοῦλα!»

Εἶχε καμάρι ἄγγελο, ἄχ! ζηλευτό 'χε ταίρι
μιὰ πεταλοῦδα πεταχτή, 'να ἄσπρο περιστέρι.
κι' ἦσαν στὸ σπῆτι ἄρωμα τὸ τεριαστὸ ζευγάρι,
σκορποῦσαν σὰν ἐπαίζανε τὴν ἀνοιξι, τὴν χάρι.
"Αχ! τῆς καρδιᾶς ἦσαν καρδιά, αἰθρία, καὶ κορῶνα
τῆς εὐτυχίας τῶν γονηῶν . . . μ' ἓνα πρωτὶ φεῦ! τὸ 'να
βρέθη χλωμὸ στὴν κλίνη του μ' ἀταίριαχτα μαλλάκια
καὶ σταυρωτὰ στὰ στήθια του τὰ δυὸ λευκὰ χεράκια...
«Νίνα! γυρμένο τὸ μικρὸ ἔκραζε, ξύπνα, Νίνα!»
μὰ δὲν ἀπῆντα . . . ὑψηλὰ πέταξ' ἡ καρδερίνα . . .
καὶ ὅταν νεκρολούλουδα στὸ φέρετρο σπαρμένα
εἶδε καὶ δυὸ λευκὰ κεριά μαυρόπλεχτα ἀναμμένα
«Παπᾶ, γιατί στολίζετε τὴν Νίνα;» ἐρωτάει
καὶ δυσπιστοῦν μ' ἀφέλεια τὰ μάτια των κυττάει.
«Θενὰ τὴν δώσουμε γαμβρὸ, Γῶγο, ἐκεῖ στὸν οὐρανό».
«Τὴν ζήτησε νύμφη ὁ Χριστὸς καὶ περιμένει μυριστὸς»
«τὴν Νίνα σου μεσ' στ' ἄστρα.»
«Ἐκεῖ λουλοῦδι γελαστὸ»
« θὰ σε τηρᾶ ἀπ' τὸν παστὸ»
« τοῦ Οὐρανοῦ τὴν γλάστρα . . . »
—« Πότε θὰ ἔρθῃ ἡ Νίνα μου, πατέρα; θὰ ἀργήσῃ»
« ποῦ κεῖ ποῦ λές πῶς θενὰ πάῃ ὀπίσω νὰ γυρίσῃ;»
—« Ὅχι, παιδί μου· γρήγορα ὁ Θεὸς θὰ σοῦ τὴν στείλῃ.»
« σὲ κάθε γέρμα τῆς αὐγῆς»
« νυφοῦλα κείνη χρυσαγῆς»
« θὰ σε ἀφίνη φίλημα δροσᾶτο εἰς τὰ χεῖλη.»

Τὴν εἶδε μέσ' στὸν ὕπνο του, ἀφράτη ὀπτασία,
ἓνα πρωτὶ καὶ ἔτρεχε στὴν κλίνη του πλησία
γιὰ νὰ ριφθῇ στ' ἀγκάλια του σιγὰ, σιγὰ, κρυφίως·
καὶ στὴν θωριά της τοῦ φυγε 'νάγάλλιασμα· μυχίως
ἐσκίρτησε καὶ θαμπερὸ χαμόγελο ἐπλαισίου
τὸ πρόσωπό του ὡς αὐγὴ κι' ἀναλαμπὴ χρυσοῦ.
Ποιὸς ξέρει· θὰ ἐπαίζανε χαρούμενα καὶ πάλι,
θ' ἀλλάξεν φίλημα γλυκὺ καὶ μυρισμέν' ἀγκάλῃ.
Μὰ μέσα στὰ χαράματα σὰν ξύπνησεν ὁ Γῶγος
δὲ βρῆκε τὴ δερφοῦλα πλέον στὴν ἀγκαλιά του
καὶ «Νίνα, Νίνα!» τοῦφυγεν «ἄχ!» παραπόνου λόγος...
ἐδείχναν χὰδια τῆς νυκτὸς τὰ ξέπλεγα μαλλιά του.
Γι' αὐτὸ σὰν εἶδε ξαφνικὰ στὸ δρόμο τὴν 'Ανθοῦλα
τὴν πῆρε γιὰ τὴν Νίνα του κ' ἐφώναξ'—ἀδελφοῦλα!—
'Τόσον ὠμοιάζαν σ' ὄλα των στὸ κάλλος καὶ στὴν χάρι
μόνον αὐτὴ ποῦ 'ταν φτωχιά κ' ἐκεῖν' ὄλη καμάρι.
Εἰς τὴν φωνὴ τοῦ Γῶγου του ὁ δύστηνος πατέρας
δὲν μπόρεσε νὰ βασταγθῇ καὶ ἓνα, ἓνα δάκρυ
ἐκύλησε, τόσον πικρὸ, ὀξὺ ὡσὰν αἰθέρας,
ἀπὸ τὴ μιὰ τῆς ὄψις του ἕως τὴν ἄλλη ἄκρη.
« Ναί· ναί· ἀγαπημένο μου! αὐτὴ 'ν' ἡ ἀδελφὴ σου».
« Πῶς σε δεικνύει ἄγγελον ἢ ξάστερη μορφὴ σου!»
καὶ τό σφιγγε στὴν ἀγκαλιά, τὸ φιλοδώρει μὲ φιλιὰ
«καὶ ἡ ἀγνὴ ψυχὴ σου!»
« Αὐτὴ 'νεν ἡ δελφοῦλά σου... ὁ Θεὸς τὴν ἔχει πέμψῃ
« σ' αὐτὴ τὴν ἔρμη τὴν τυφλὴ γιὰ νὰ τὴν συνοδέψῃ

« στο σπῆτί της· αὔριο πρωί εκείνη, κείνη ξεύρει
« θάρθη, ἐνῶ σὺ θὰ κοιμᾷς· καὶ πάλιν νὰ σε εὕρη.»
Θάρθη καὶ θάρθη ἄγγελος φαιδρὸς παρηγορίας
ἀλάβαστρο μῦρο, καὶ δροσιὰ, λουλοῦδι τῆς καρδίας.
Καὶ ἡ τυφλὴ ἐτράβηξε μὲ τὸ λυγρὸ τῆς ἄσμα
στὸ στόμα πάλιν, ἄχαρι τῆς δυστυχίας φάσμα . . .
Ποῦ νὰ ξερεν ἡ τάλαινα πῶς θεῖον ἀρραβῶνα
ἔδενε τότε ὁ κισσὸς μ' ἐνὸς πλατάνου κλῶνα!...
'Αλλ' εἶν' ἀνάγκη δάκρυα καὶ στόνους τις νὰ χύσῃ·
τὴν ὕσιν τοῦ βίου του μὲ πόνους νὰ ποτίσῃ.
« Ἐλα, μανίτσα! φθάσαμε· θὰ πᾶμε νὰ ἡσυχάσῃς·
« θ' ἀναπαυθῆς στὸν ὕπνο σου, τοὺς κόπους θὰ ξεχάσῃς.»
—Ναί! ναι, μικρὸ μου! μὰ καὶ σὺ . . . τὴν μάνα σου
[θὰ χάσῃς.—

X.

Κείνην τὴν ὥραν βάραγαν ἀργὰ, ἀργὰ ἡ καμπάναις
κ' ἔκκιε νεκρολίθαι ἀπ' ἔξω στής ἀρτάναις.
Ἐφερναν κόλλυβα φτωχὰ καὶ πλούσια στολισμένα
παρηγοριὰ στοὺς ζωντανούς, δροσιὰ στά πεθαμένα.
Αἶ! . . . τί τραπέζ' ἀρχοντικὸ ποῦ κάμνουν οἱ νεκροὶ μας! . . .
Θὰ τραγανίζουν κόλλυβα . . . κρῖμας, φτωχὴ μου, κρῖμας!
σὰς θεωροῦν βρυκόλακας στά μνήματα φοιτῶντας
κι' ὄχι ἀγγέλους τ' οὐρανοῦ, ψυχὴ καὶ πνεῦμα ὄντας·

γιατί ἀλλέως ἔλεος εἰς τὸν φτωχὸ θὰ δίναν,
θὰ θέρμαιναν τὸ ὄρφανὸ καὶ τὸ γυμνὸ θὰ ντύναν.
Αὐτὸ, αὐτὸ 'ναὶ μυρωδιὰ, αὐτὸ εἶναι λιβάνι,
μ' αὐτὸ θυμιάζετε τοὺς νεκρούς κι' αὐτὸ, αὐτὸ τοὺς φθάνει!..
Καὶ εἰς τὸν πένθιμον αὐτὸν κρωγμὸν τῶν ἀργολάλων
κωδῶνων, αἰσθημα πικρὸ εἰς τὴν καρδιά της πάλλον
ἤσθάνθ' ἡ τάλαινα τυφλὴ . . . κι' αὐτὴ 'χε πεθαμμένα
καὶ ἴσως, ἴσως τὴν στιγμὴ αὐτὴ τὴν περιμέναν
νὰ φέρῃ εἰς τὴν Ἐκκλησιὰ θυμίαμα, λιβάνι,
ἡ βαρεμένη τους ψυχὴ στὸν Ἄδη ν' ἀνασάνῃ.
Κι' αὐτὴ ἡ φτωχὰ στὴν ἱεράν αὐτὴ καὶ θεῖαν ὥρα
πλανᾶτο . . . ἐζητιάνευεν . . . ὡς πλοῖον χωρὶς πρῶρα . . .
μ' ἄς ἦνε· ἤρκει ποῦ αὐτὴ στὸν ἄγιο τῆς καρδιάς της
βωμὸ τοὺς ἐμνημόνευε κ' ἐξάπαντος ὁ Πλάστης
τοὺς στεναγμούς της θάκουε καὶ μυρωμένη αὔρα
γιὰ νὰ δροσίσῃ θάστελνε τὴν μαύρη των τὴν λαύρα,
ἂν δὲν ἦσαν λευκὰ πτηνὰ σὲ δένδρα Παραδείσου
καὶ δὲν ἀνέπνεαν γλυκὺ μῦρον ρόδων, ναρκίσσου.
Ὅποσαι θὰ διήλασαν πένθιμοι τότε εἰκόνες
ἀπὸ τὸν νοῦν της! . . . ἄφωνοι τάφοι, ψυχραὶ σινδόνες,
δάκρυα, πόνου, στεναγμοὶ καὶ νεκρικαὶ λαμπάδες,
φέρετρα, μαύρη Ἐκκλησιὰ καὶ ψαλμωδίαίς, παπάδες..
Ἡ ἐρημιὰ της ὕστερα, πυκνὸς καὶ μέλας ζόφος,
ἡ σκοτοδίνη τ' οὐρανοῦ καὶ τοῦ θανάτ' ὁ δνόφος.
Ὡ! κι' ὅταν ὕστερ' ἀπελπισ σχεδὸν ἀφῆρημένη
σὲ ἀποπτάντα ἄγγελον ἦτο προσηλωμένη . . .

ὦ, τότε ποῖοι σπαραγμοὶ, ὀδύνη ποῖά στὰ στήθη!
 . . . νὰ κλαυθμηρίζῃ τὸ μικρὸ παιδί της εἰς τὸ λίκνον.

ὦ! ἀπὸ τὸτ' ἡ δύστηνη τοῦ κόσμου ἐξεβλήθη,
 κ' ἔρρέτω, εἶπ', ὁ Οὐρανὸς... ἀφοῦ 'χασα ἐκεῖνον...
 Κάθε κλαυθμῆρισμ' ἀσθενὲς ἀνέξεε, αἱμάτου
 τὰ σπλάγγνα της, κ' ἐστέναζε σὲ κάθε κίνημά του.
 « Θὰ ἦσουν χάρμα, ἔλεγε, τὸ σκίρτημα,, μικρὲ μου,
 « ἐκεῖνου!... καὶ τώρα... ἡ βαλβίς τοῦ πάθους, ἡ σκαν-

[δάλη

« τῆς μνήμης μου, μέσα σ' αὐτὴ τῆ μαύρη τὴν ἀγκάλῃ
 « θὰ με σπαράττης, ἄρπυια!... βοήθει με, Θεέ μου!...»
 κ' ἐρρίπτετο ἡ ἄτυχη σὲ βῦθος, σὲ ἐκστάσεις
 καὶ σὲ λυγμούς... φεῦ! τοῦ νοὸς εἶχεν ἐκλείψεις...

[φάσεις...

Κι' ὄταν συνήρχετο, τρελλὴ ὠρμούσε, μανιώδης
 νὰ το σπαράξῃ· ἀλλ' εὐθὺς ἐξέσπα εἰς θρηνώδεις
 ὀλολυγμούς καὶ ἔρμαιον συγκλονισμῶν βιαίων
 τὸ κατεφίλει· τρυφερόν τὸτ' ἔνχ δάκρυ ρέον
 στὰς παρειάς της ἔλαμπε, φλόγα καὶ ἅμα δρόσος.
 Τόσος ὁ πόνος τῆς καρδιάς ἦτον, ὁ στόνος τόσος...
 Καὶ ληθαργοῦσα ἔκλινε στὸ λίκνον ἀναισθήτως
 ρεμβή... μὲ ἀτημέλητο πτυχή θαμβῆς ἐσθῆτος.
 Εἶχεν ἐκχύσεις ἔρωτος συζύγου καὶ μητέρας
 καὶ εἰς τῆς λύπης τὴν ὀρμὴ, θυέλλης σφοδροτέρας,
 τὴν ἔκαμπε τὸ φίλτρον της, τὴν ἀνεκάλει 'πίσω...
 « Ἄχ! ποῦ, μικρὸ μου, ἔλεγε, ἄχ! ποῦ θὰ σε ἀφήσω;»

Ἐκλαυσεν, ἔκλαυσε πολὺ στὸ θλιβερό του μνήμα,
 κ' ἐπότισε τὴν μνήμη του μ' ὄλον δακρύων κύμα.
 Ἄλλ' ἐξηράνθη ἡ πηγὴ καὶ αἵφνης μαύρη πτέρυξ
 τανύσθη, φεῦ! σκοτόπεπλος τῶν ὀφθαλμῶν της πέριξ·
 ἐτρέμαν πλέον ἔκτοτε ἐμπρὸς της τὰ ἐδάφη
 καὶ χαίνοντες ἠνοίγοντο φρικτοὶ ἀβύσσων τάφοι!...
 Τ' ὀλόξανθο δὲν ἔβλεπε φῶς τοῦ ἡλίου πλέον·
 ἀγλὺς στυγία κ' ἔρεβος βαθὺ καὶ δειμαλέον
 ὠργιάζον, φαντάσματα, στοιχεῖα τοῦ Ταρτάρου
 καὶ συνοδοὶ ἀχώριστοι τοῦ ζοφεροῦ, φεῦ! Χάρου.
 Κ' ἡμέρα κείνη ἡ σκληρὰ, κείνη τῆς ἀγωνίας,
 ποῦ πρωτοπῆρε τὸ ραβδί κ' ἐγύρνα τὰς γωνίας,
 νὰ ζητιανέψῃ ἡ φτωχιά γιὰ τὰ μικρὰ παιδιὰ της...
 ὦ! τρέμει εἰς τὴν μνήμη της, σπαράσσει τὴν καρδιά της,
 καὶ, Ἄχ! βαθὺ, πολὺ βαθὺ, ἀφίνει πικραμμένη
 ὡς ἀσθενὴς ἀντιλαλιά σὲ λόχη πλανωμένη...
 Ὁ ἥλιος τότε ἔδυε καὶ τ' ἄχ! αὐτὸ τοῦ στόνου
 θὰ τῶφερε θερμὸ, θερμὸ πρὸ τοῦ Ἀγίου Θρόνου.

XI.

ὦ! πόσο μοιάζει τὸ θαμπὸ ψευδόφως τῆς ἐσπέρας
 μὲ τὴν καρδιά τὴν ἄτονη ἐκείνης τῆς μητέρας!
 βεβαρυμέν' ἡ τάλαινα, ὠχρὰ καὶ πνευστιῶσα,
 ὡς ἄγγελος πλὴν ἀπαλά, ἠρέμα μειδιῶσα

Εἰκονοστάσι δὲν εἶχαν, οὔτε ἀγιοκανδήλα
π' ἀνάφτει, λέγεις, ἱερὸν πῦρ στῆς καρδιάς τὰ φύλ-
[λα.

Εἰκονοστάσι καὶ εἰκὼν . . . κανδήλα καὶ λαμπάδα
εἶναι γλυκεῖα στὸν ἄνθρωπο παρηγορίας δᾶδα·
ἔταν ψηλά 'κει Παναγιὰ νὰ κρέμαται στὸν τοῖχο
βλέπη, νομίζει, πῶς γροικᾷ τῶν πόνων του τὸν ἦχο·
καὶ καταβαίνει βάλσαμο γλυκὺ, γλυκὺ, θωπεῖα . . .
ὁποῖα μεταρσίωσις ψυχῆς γαλήνη ποία!
Τότε Θεὸς καὶ ἄνθρωπος καθόλου δὲν ἀπέχουν
καὶ μιὰ ἀγάπη καὶ καρδιά, μιὰ, τότε, λέγεις, ἔχουν.
Εὐλογημένη, Προσευχὴ! Θρησκείας σεῖς ἐκχύσεις!
Οὐρανοβάμων γέφυρα καὶ νεκταρώδεις βρύσεις!
σεῖς θᾶσθε πάντα τῶν φτωχῶν ὁ κλῆρος, τὸ βραβεῖον
σεῖς, σεῖς θὰ σελαγίζετε στὸν σκοτεινὸν των βίον
Τὰ ὄρφανὰ λυπητερὰ τώρα ὑψοῦν τὸ βλέμμα
μὲ τὴ ρημιὰ των σύντροφο... Μὰ τῶν λοιπῶν τὸ ρεῦμα
ποῦ ὀργιάζει κυλιστόν;... Σατύρων ὦ! ἀγέλη
πυρσοφορεῖ... εἰς τὴν ἰλὺν διολισθαίνει 'χέλι...
Εἶν' Ἄποκρηαίς... κι' ὁ ἄνθρωπος στῆς νύκτας τὴν κραι-
[πάλη

κυλίνεται στὸν βόρβορο καὶ θῦμα στὴν ἀγκάλη
τῆς ἀτιμίας, μαίνεται καὶ ρέγγει, καὶ κορύβας
ὦ! κροταλίζει κύμβαλα!... Τοῦ Ἄδου φεῦ! ὁ λίβας
τοὺς διαπνέει ζοφερὸς... Κατηραμένα αἰσχρη!
κατάρρα πάντα εἰς ἐσὲ ἀκολασίας λέσχη!...

Καὶ συνταράττουν τὴν σιγὴ τῆς νύκτας καὶ τὸ σκότος
μεινάδων ὀργιάσματα καὶ πάταγοι καὶ κρότος.
Θεε! Τιτὰν τοῦ Γολγοθᾶ! Σὺ βασιλεῦ, ὁ θεῶν
τῶ βλέμματί Σου ἐν ριπῇ τὸ πᾶν, εἰς τῶν πυγμαίων
αὐτῶν τὰ κορδακίσματα δὲν μειδιάς οἰκτίρων
τὸν ἄνθρωπον; μειδίαμα δὲν Σε ξαφεύγει εἶρον;
Ζωῦφιον ἐσὺ τῆς γῆς, Αἰ! καυμένη σκώληξ,
λησμόνητες πῶς αὔριον ὡς ἀραιὰ πομφόλυξ
θενὰ ξεσπάσης ἔξαφνα εἰς τὸ κοχλάζον κῦμα
τοῦ βίου, κι' εἰς τὸ παγερόν θὰ καταβῆς φεῦ!... μνημα!...
ᾠ! τὰ ὄρφανὰ μου ἀγαπῶ 'γὼ κείνα δυὸ παιδάκια
ποῦ στὸν Θεὸ τοὺς προσηλοῦν δεήσεως ματάκια.
Χαριτωμένον σύμπλεγμα τὰ στέφ' ἢ εὐλογία
τῆς μάνας τους καὶ τα βλογᾶ μ' ἀγάπ' ἢ Παναγία.
Ἄναπαυθῆτε, ὄρφανὰ, στῆς μάνας τὴν ἀγκάλη
καὶ ἄγγελος τοῦ Οὐρανοῦ τραγούδιθι θὰ σᾶς ψάλῃ.

XII.

Ἡ καυμένη ἢ τυφλή!... τὰ φαύει μὲ τὸ χέρι,
ἐνῶ κοιμῶνται σιγαλὰ στὸ πλάϊ ταῖρι, ταῖρι.
Θέλει μ' αὐτὸ στὰ σπλάγγνα της μιὰ πάλιν νὰ τα βάλῃ
νὰ τα θηλάσῃ ἄλλη μιὰ τὸ γάλα της καὶ πάλι...
καὶ διές την! ᾠ! θεόληπτη ἀγάλια, ἀγάλια κύπτει
καὶ... βλέμμα—δὲν εἶναι τυφλή;—ᾶ! ὄχι· βλέμμα ρίπτει

ναί! στήν ύστάτη αὐτή στιγμή ἐσβύσθη τὸ σκοτίδι
κι' ἀκτὶς αἰγλήεσσ' ἔλαμψε τὰ τέκνα τῆς νᾶ ἰδῆ.
Τὰ εἶδε κι' ἀνεσκίρτησεν!... ἐξήστραψαν ὠραῖα
ὡς ἐρωτύλα τῆς αὐγῆς ψεκάσματα λαθραῖα.
Ἐρρόφησε τὸ μῦρό τους... τὰ φίλησε στὸ στόμα,
καὶ μεθυσμένη μ' ἓνα ἄχ! προσέκλινε στὸ στρῶμα...
Τότε ἠκούσθη κι' ὁ τρυγμὸς τοῦ λυχναριοῦ ἡρέμα
κ' ἐσβύσθησαν μαζὺ, μαζὺ εἰς τῆς ζωῆς τὸ ρεῦμα...

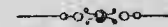
.
.

ἄχ! μὴ ξυπνήσεται, ὄρφανά, κοιμᾶσθε ναί! κοιμᾶσθε!
στὸν ὕπνο σας, στήν ἀγνοίαν εὐδαίμονα ἄχ! θᾶσθε...
Αἶ! εἶναι νύκτα, μοῦσά μου, βαθὺ εἶναι σκοτάδι
καὶ φύγωμεν ἄχ! φύγωμεν ἀπὸ τὸν μαῦρον Ἄδη·
μπορεῖς ἄχ! μοῦσά μου, ἐσὺ τὸν Ἄδη ν' ἀντικρύσης
καὶ μυρολόγι θλιβερὸ καὶ θρήνους νᾶ τονίσης;
Ἄ! ὄχι! ὄχι! μακρὰ μὲ φρίκη φύγε, μοῦσα!
στέναξον, ὦδινον κραυγὴν καὶ σὺ μαυροφοροῦσα!...

Β'.

ΕΝ ΤΩ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩ—ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

I.

Παρῆλθον χρόνοι . . . στεναγμοὶ πόσοι καὶ πάλιν πόσοι
νᾶ σβέσθησαν εἰς τὸ κενόν! καὶ δάκρυα μαῦρα, δρόσοι
τῆς ζοφερᾶς κολάσεως, νᾶ ἴσταξαν πόσα ἄρα
στῆς πείνας τὸ σκοτεῖνισμα, στῆς λύπης τὴν ἀντάρα!...
Ὅσο θὰ τρέχης, Ἥλιε, στὰ ὕψη νεανίας
ξανθόχρους, πῆς μου, εἰς τῆς γῆς τῆς κόγχαις, στὰς γωνίας
θενὰ φωτίζης ὄρφανά, ἀπόκληρα, ἐπαίτας;
μαῦρος καπνὸς τοῦ πόνου των τὰς λαμπεράς σου χαίτας
θὰ ἀμαυρώνη πάντοτε; ὦ! κάλλιο νᾶ ἐπέτας
πτηνὸν ἀγύριστο ἀλλοῦ καὶ νᾶφινες στὰ σκότη
τὸ ἄθυρμ' αὐτὸ τοῦ Οὐρανοῦ αἰώνια νᾶ ὑπνώττη...
Φεῦ! στήν παλίρροίαν αὐτῆ, τὴν ἀμπωτι τοῦ χρόνου
ἄλλα μὲν ἄνθη τοῦ ἀγροῦ τὰ μῦρα θὰ μυρώνουν
καὶ αὔραι
θὰ τὰ ριπίζουν ἀπαλὰ, λεπταί, ποταμιᾶδες,
μὰ λαῦραι

σὲ μονοπάτια φλογεραῖς ἄλλα ἐρημιάδες
θά τα μαραίνουν πάντοτε· μαζὺ ἄσμα καὶ θρῆνοι
γεννήθησαν καὶ ἴσταται ἄχ! σκυθρωπὴ ἢ κλίνη
τοῦ τάφου παρὰ μειδιῶν λίκνον ἀθώου βρέφους.
αἰθρία λάμπει στὸ πλευρὸ ὀλομαυρισμένου νέφους...

II.

Αἰ! μοῦσά μου! βασιλεψεν ὁ ἥλιος· εἶναι ὥρα
στὰ ἀγιασμένα μέρη μας νὰ πᾶμε πάλιν τώρα;
ναί! ναί! τὴν λύρα κρέμασε καὶ πάλιν στὸ πλευρὸ σου
καὶ νυκτιπόλος ρέμβασε, φλογέρα, ἀνδρειώσου!
Τὸ νυκτοποῦλι ἔκραξε· ἀκούς, ἀκούς; μᾶς κράζει·
μᾶς καρτεροῦν οἱ φίλοι μας... ὁ σάλος πιὸ δὲν βράζει·
ἐκόπασε... εἶναι καιρὸς μακρὰ στὸ ρημητῆρι
νὰ πᾶμε, κεῖ εἰς τὴν σκιά, ἐκεῖ στὸ κοιμητῆρι...

Σιγὴ ἀτέραμνος παντοῦ στὸν κόσμον βασιλεύει
καὶ σκότος, σκότος ἱερὸν ἀδελφωμένο· νεύει·
μελωδικὸν νὰ κελαδῆ πτηνὸν δὲν ἀγροικᾶται,
καὶ μόνον αἱ κυπάριστοι κ' αἱ λιγυραὶ ἐλᾶται
θροάζουσαι λυπητερὸ ἀφίνουν μοιρολόι
κι' ὡς μιὰ πενθήρης σκέπousι τοὺς φίλους των διπλόη·
σιγὴ...η...η... σὲ τέτοια χρώματα ποῖός, ποῖος γειτονεύει;
μόνον ἐκεῖνος πῶχασεν ἀδάμαντα γυρεύει.

Στὴν ἄκρη κεῖ βαθειά, βαθειά, εἰς τὰ θρηνώδη βάρια
γιατί μελάγχολος, γιατί ἢ σκυθρωπὴ κουβάγια
μοιρολογᾶται; ἓνα καιρὸ φαίνεται τὸ παιδί της
τῆς πῆραν κ' ἔκτοτε ἔγεινε τῶν τάφων ἐρημιτίς...
Ἡ νύχτα εἶναι ἄσυλο, τὸ σκότος, ἢ γαλήνη,
τῶν πεθαμμένων· καὶ αὐτὴ ἢ ἰλαρὰ σελήνη
κρύπτει τὸ φῶς της ὀπισθεν ἡρέμου κυπαρίσσου
καὶ μόνον που ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἀφίνει νὰ φιλήσουν
τὰ λυπημένα χρώματα δραπέτιδες ἀχτινες,
ποῦ εἶναι, λές, ναγάλλιασμα στὰ κόκκαλα κ' ἐκείναις.
σιγὴ . . . τὰ βλέφαρα ἢ γῆ χαλαρωμένα ἔχει
καὶ στὸ βαθύ της ὄνειρο προσηλωμένον ἔχει
τὸν νοῦν της· οἱ ἀναπλμοὶ τοῦ στήθους της ἡρέμα
ἀντιλαλοῦν στῆς θάλασσας κεῖ τὸ ἐκπνέον ρεῦμα·
καὶ ἢ πνοή της εἶν' αὐτὴ τὸ κλᾶμα τῶν πιτύων
κι' ὁ ψίθυρος τῶν κορυφῶν δῶ στὸ νεκροταφεῖον.
σὲ τέτοια θέλω πάντα μου τὴν νύχτα νὰ συχνάζω·
νὰ ὀμιλῶ μὲ τοὺς νεκροὺς, νὰ κλαίω, νὰ ρεμβάζω·
νὰ γονατίζω ἀμαρτωλὸς μπροστὰ εἰς τὸν Θεό μου
καὶ νὰ Του λέγω ἔνδακρυς τοὺς πόνους, τὸν καῦμό μου·
σὲ πλάκα πάνω νεκρικιά τὰ δάκρυά μου νὰ στάζουν
καὶ εἰς τὴν λάμψι τοῦ φωτός ὡς μάργαλα ναυγάζουν.
Ἄχ! σὲ κισσῶν καὶ σὲ δαφνῶν ναί! σκιεραῖς συστάδες
νὰ κρύπτωμαι καὶ ὑψηλά σ' οὐράνιαις στοιβάδες
νὰ ταξειδεύω, ἄυλος καὶ πνεῦμα, ἐλευθέρως
πέραν ἐκεῖ ψηλά, ψηλά, στὰς γούρας τοῦ αἰθέρος.

Εὐλογημένοι τῶν νεκρῶν οἱ τάφοι καὶ ὁ τόπος,
 ὁποῦ μυρίζει κόκκαλο· ἐκεῖ, ἐκεῖ ὁ κόπος
 παύει καὶ κούφη ἢ ψυχὴ ἐκεῖ ἀπὸ τὸ μνήμα,
 ὡς ἀπὸ ἄγρια κορυφῆ, πετᾷ στὸ θεῖο βῆμα . . .
 Ἔλα μαζί σου καὶ ἐγὼ νὰ κοιμηθῶ, μανοῦλα
 τοῦ κόσμου ὄλου, καὶ μὲ σὲ νὰ ποτισθῶ δροσοῦλα,
 π' ἀστράφτει εἰς τὰ μνήματα . . . «ἔλα!—κεῖ τὸ λυρί σου
 κρέμασ' το πάνω σὲ ἰτηᾶ, σὲ κλῶνα κυπαρίσσου». —
 Σιγῆ καὶ πάλιν . . . καὶ σιγῆ βαθειὰ σὰν τοῦ ἀπείρου
 τὰ πλατιά στήθια π' ἀγκαλιὰ τὸν κόσμο γύρου, γύρου
 περιζωννύει· ὑψηλὰ μόνον ὑπνοβατοῦσι,
 νομίζεις, τᾶστρα καὶ θαμπὰ ἐδῶ κ' ἐκεῖ πετοῦσι·
 ἀδέρφια κεῖ ὁ Κάστορας κι' ὁ θεῖος Πολυδεύκης,
 ποῦ τοὺς ἐγγίζει ἡ κορφή, λές, τῆς κομώσης λεύκης,
 σὰν τὴν ἀγάπη των γλυκειὰ ἀφίνουν θεῖαν λάμψι·
 μὲ τί γλυκὺ φῶς ὁ Θεὸς τὰ ὕψη ἔχει βάψη! . . .
 Ἡ χαρωπὴ μαρμαρυγὴ παρέκει τοῦ Σειρίου
 ἀσπάζεται τὰ πέταλα παρθενικοῦ λειρίου.
 Ἐβύθισα τὸ βλέμμα μου κι' ὁ οὐρανὸς ὁ βρίθων
 ἀπὸ ἀδάμαντας, βρογῆν σαπφείρων, τόσων λίθων
 μὲ ἔφερεν εἰς ἔκστασιν . . . στοῦ ἄπειρου τὰ στέρνα
 τὸ οὖς μου τότε ἔτεινα ν' ἀκούσω . . . τίς ἐπέρνα·
 στὸν οὐρανὸν προσέκλινα ν' ἀκούσω τοὺς παλμούς του
 κ' ἐνωτισθῶ ὡσεὶ σφιγμὸν τοὺς ἱερούς ψαλμούς του.
 Τί ἄρα λέγουν τῆς νυκτὸς τὰ ἱερά τὰ σκότη
 καὶ τῶν ἀδύσσω τὰ κενὰ, τὸ πᾶν ἐν ᾧ ὑπνώττει; . . .

— Παντοῦ πλανᾶται τοῦ Θεοῦ τὸ ζωογόνον πνεῦμα,
 παντοῦ ἐνχύλως φέρεται τὸ ἤρεμόν του νεῦμα!
 Διαβαίνει μὲ κατάνυξιν ἀγγέλων λιτανεία,
 καὶ συνοδία ὀπισθεν, μακρὰ, μακρὰ ταινία,
 ψυχῶν δικαίων ἔμιλος, ψυχῶν ἀγίων σμῆνος,
 ἀκολουθεῖ στὸ ἅγιο καὶ μυρωμένο σκῆνος.
 ἀκούς; . . . τὸ πᾶν θεσπέσια ἤχεῖ ἐναρμονίως,
 εἰς τὴν καρδίαν ἀντηχεῖ γλυκὰ, γλυκὰ, ἠπίως.
 Θεὸς, γαλήνη! Οὐρανὸς, ἀνάπαυσις! τὰ δύο
 θὰ τὰ λατρεύω πάντα μου, σ' αὐτὰ θὰ διεισδύω.
 ὦ! χαῖρε σὺ τοῦ οὐρανοῦ φῶς! σὺ λευκὸν καὶ παῖζον,
 σὺ βαυκαλίσαν γενεὰς τοσαύτας, ὅτε ἔζων
 στὸν κόσμο! Χαίρετε ψυχαί, ἀστέρων ἀνθοδέσμαι!
 μᾶς βλέπετε ἄρα καὶ σεῖς; . . . πές με σὺ, μοῦσα, πές με.
 —ναί· ναί· μᾶς βλέπουν καὶ, στή γῆ.
 Ἰνόσω ὑπάρχουσι παλμοί,
 θὰ ἀτενίζουν ὀφθαλμοὶ μὲ πόθο καὶ λαχτάρια,
 ἀλλά . . . μὲ τάφον πάντοτε στήν λάμψι τους ἀμάρα. —
 Ἄχ, μοῦσα, μὲ ἐπλάνεσες στὸν ἑναστρο λειμῶνα,
 ἐν ᾧ ἰτηᾶς νὰ δρέψωμε ἡμεῖς ἤρθαμε ὀδὴ κλῶνα.
 Ποῦ ἔνεν οἱ φίλοι μας λοιπόν; δὲν βλέπω παρὰ τάφους
 καὶ εἰς τὴν κρύπτη κάτω κεῖ ψυχρούς τινας κροτάφους·
 πλάκες καὶ νεκρολούλουδα, ἰτηαῖς, σιγῆ καὶ σκότος . . .
 ὄξει τὸ πᾶν λήθης βαθειᾶς καὶ παγεροῦ εὐρώτος.
 Αἱ! τρύξτε τάφοι ἄφωνοι, μνήματα βχερέμενα,
 κ' ἐλᾶτε ἄνω σεῖς σκιαῖς, κορμιὰ σαβανωμένα!

ἐλάτε· ποιὸς ξέρει, ἐδῶ μέσ' στὰ κλωνιά, τὰ φύλλα,
ὡς εἰς πενθήρη, ἔρημα καὶ νυσταλέα πτίλα,
ἂν δὲν κοιτάζουν αἱ ψυχαί, ὄνειρα ἂν δὲ βλέπουν
στὰ περασμένα χρόνια των, στὰ μέρη ποῦ τῆς σκέπουν;...
Ἐλάτε· εἰς τὴν ὄψιν σας ἴσως σεισθῆ ἢ μυρσίνη
καὶ ξεφουντώσουν ἔξαφνα 'πὸ πεταλούδαις σμήνη.
ᾠ! θέλω 'γὼ τὴν ὄψιν σας, ὅσον ὄχρᾶ κι' ἂν εἶναι,
τὸ σκελετωδες βῆμά σας—ᾠ! μεῖνε, μουσα, μεῖνε!
μὴ τρέμης!—καὶ τὸν ξέθωρὸ, τὸν παγερό σας γέλω,
τὰ βουλιαγμένα μάτια σας, ἄχ! σκελετοὶ σᾶς θέλω.
Ἐλάτε νὰ καθήσουμε στὸν ἴσκιο τῆς ἰτέας
καὶ πλάι πλάι στὸ πλευρὸ τὸν θρῆνο τῆς δειλαίας
ν' ἀκούσωμεν· χορὸν ἐκεῖ νὰ δέσουμε στὰ ρυάκια,
νὰ ροβολήσωμε λαφροὶ σὰν Μάϊ ἀεράκια·
ἰδέτε πῶς μαρμαίρουσι τὰ κάτασπρα πετράδια!
Ἐκεῖ πόσα, Νεράϊδες, πόσα σᾶς εἶδα βράδυα
χορὸν νὰ σέρνετε, σιγῆ ἐνῶ παντοῦ ἐκράτει
κι' ἀπὸ μακρὰ ἠκούετο τὸ λάλημα τοῦ κράχτη!...
Καὶ τώρα διέτε, τί γλυκὰ ὁ Οὐρανὸς ποῦ λάμπει·
εἶν' ὦρα· πάντα λαγκαδιαῖς σιγοῦν, πηγαῖς καὶ κάμποι...
—Κι' ἀπόψε ἄχ! δὲ θὰ ἰδῶ λυρὶ καὶ καθαλλάρη
καὶ λυριστὴ μ' ἀθάνατο νὰ τραγουδᾷ δοξάρι;—
ᾠ! ὄχι· ψυχροσάββατο εἶναι ἀπόψε—κρῖμα—
καὶ οἱ νεκροὶ δὲ φίνουσι τὸ παγερόν των μνήμα·
φυλᾶνε κόλλυβα νὰ φᾶν, λιβάνι νὰ μυρίση,
καὶ ὁ Παπᾶς τοὺς τάφους των μὲ τῆς εὐχαῖς νὰ σείση...

III.

Τοὺς τάφους των... ἄχ! τί σκληροὶ ποῦ 'νεν αὐτοὶ οἱ τάφοι!
πόσαις φραῖς μὲ δάκρυα τὸ χῶμά των νὰ 'δάφη!
'ς αὐτὴ τὴν πλάκα, ποιὸς ξέρει, πατέρας δακρυσμένος
πόσαις νυχτῆαῖς γονάτισε καὶ πόσαις ἀγκαλιᾶσθη
τὰ στέφανα μὲ τὸ σταυρό! ,... παρέκει νὰ ξεγάσθη
ποία στὴν λήθη, τὴ ρημιᾶ, γωρὶς νὰ τὴν δακρύση
κανεῖς, καὶ μόνον φίλον τῆς ἔχει τὸ κυπαρίσσι
καὶ δάκρυ, μαύρη ζεστασιά, τὴν δρόπον τῆς πρωΐας;!
Ἄ! ἀγκλιᾶ ἔχει αὐτὴ τὸν φτωγικὸ σταυρὸ τῆς
καὶ ἀσπασμοὺς περιπαθεῖς τὰς ἐλαφρὰς θωπείας
αὔρας παιζούσης ἀπαλὰ σὲ χλόη, σάβανό τῆς.
κ' ἐκεῖ μακρὰ ξεχωριστὰ, γωρὶς γειτόνους, μόνος
ποιὸς νᾶνε; ... μόνον ὁ ψυχρὸς τάφος κ' ὁ μαῦρος χρόνος
ξέρουν... δὲν βρέθηκε κανεῖς κισσὸν νὰ του φυτέψη,
νὰ σηκωθῆ κᾶμμιά βραδρὰ ἄνθη κι' αὐτὸς νὰ δρέψη·
δὲν ἔχει ποῦ τοὺς πόνους του κρυφὰ, κρυφὰ νὰ λέη
τὴν νύκτα· δὲν τον ἀγροικᾷ κᾶνεῖς ἂν βαροκλαίη.
στὸν τάφον του ἐφύτρωσαν ἀγριόχορτα καὶ τρύζουν
ἐρημικὰ νυκτόβια... τί νὰ τον ἐνθυμίζουν;...
τὰ περασμένα του γλυκὰ καὶ μαῦρα ἴσως χρόνια,
ἄστρα καὶ κελαρύσματα, πηγαῖς καὶ ἀηδόνια...
ἄρκει... τὸν ἀγκαλιᾶζεται ἢ πιὸ πιστὴ του φίλη,
ποῦ τόσαις βραδρῆαῖς ἀντάμα τῆς ρεμβώδης θὰ ὠμίλει·

δέν τόν ξεχνᾷ καὶ εἰς αὐτὴ τὴν νεκρικὴ του κλίνη
καὶ τὸν φιλεῖ φωτόλουστος ἢ ἰλαρὰ σελήνη.

—Αἴ! καλλοναί, ρόδα ξανθὰ, χρυσοβαμμένα χεῖλη!
ποῦ ἔδουσε τὸ ἄστρο σας!.... στοῦ τάφου τὴν κογ-
[χύλη!...

Πόσα μαλλάκια ἀχτινωτὰ, ὄλο φωτιὰ καὶ ἔρωσ,
ποῦ ἄλλοτ' ἐκυμάτισαν στὴν λάμπιν τοῦ αἰθέρος,
νὰ σήπωνται ἐκεῖ βαθειά... νὰ πεθυμοῦν μιὰ πάλι,
νὰ ξεφτερώσουν κ' ἢ αὐγὴ τὰ κάλλη τους νὰ ψάλλῃ!
σπινθηροβόλοι ὀφθαλμοί, ρεῦμα μαγείας, κἀλπη
φλογός, πόσοι νὰ ρέμβωσι χωρὶς ζωὴ καὶ θάλπη!...
ξάστερα μέτωπα, γλυκὰ σὰν ἤρεμο λυκόφως,
πόσα νὰ στέφη ἄσπλαγγνα τῶρα τοῦ τάφου ζόφος!...
Ἴσως τὸ ρόδο κεῖνο κεῖ, π' ἀνθεῖ εἰς τὴν ἀγκάλη
τοῦ τάφου, τὸ ὠραῖό του χρῶμα ν' ἀντλῆ ἔπο ἀλλῆ·
ἴσως χεῖλάκια ροδαλὰ βυζάνουν κάτω, κάτω
τὴν ρίζα του καὶ τὸ ξανθὸ τοῦ δίνουν καὶ τ' ἀφράτο...
Ποιὸς ξέρει καὶ ἂν φώσφορο εἰς τὸ χιονᾶτο κρῖνο
δὲν ἀναβαίνει σφριγηλῆς παρθένας κ' εἰς ἐκεῖνο;
ἴσως τὰ μῦρα τῆς αὐγῆς τοῦ ἴου, τοῦ ναρκίσσου
ἀτμοί, καλέ μου ἄγγελε, νὰ εἶναι ἰδικοί σου.
Τὸ πένθιμο κλαυθμῆρισμα τῆς πεύκης, τῆς ἰτέας,
ποῦ, λές, κοιμίζει τοὺς νεκροὺς ὡς ἀπαλὸς βορέας,
θάενεν ὑπόκωφος, βαθὺς καὶ μουσωμένος θρηῆνος,
πὸ κείνους ποῦ στὸ μνημᾶ τους δὲν βγαίνει ἄσπρος;
[κρῖνος,

παρὰ πυκνόφυλλοι κισσοὶ
κί' ἰτέαι... ἴσως λυριστῆ εἶνε κί' αὐτὸς ὁ λῆνος...
ἴσως...

IV.

Βραγχνῆ, βραγχνῆ φωνὴ ἐρημικοῦ σημάντρου
ἀκούσθηκεν, ὡς νὰ βγαίνεν ἀπὸ τὰ βάθη ἄντρου.
ἐφέρετο κουφόπτερος, ὡσεὶ πνοὴ Ζεφύρου,
κ' ἐχάνετο, ξεψύχαε στοὺς κόλπους τοῦ ἀπείρου.
Τί ἤθελε τὸ σημάντρο μέσα σ' αὐτὴ τὴν ὥρα
εἰς τὴν σκιά, εἰς τὴ ρημιὰ, εἰς τῶν νεκρῶν τὴν χώρα;
τίς τὰ βαθέα τῆς νυκτὸς σκότη, τίς ἐμβρατεύει;
τοὺς τάφους τίς περιπολεῖ; τί στής σκιαῖς γυρεύει;
μὴν ἦρθεν ὄρκους ἄλυτους ἐκεῖ σφικτὰ νὰ δέσῃ,
τὴν μνήμη της πῶς ὁ καιρὸς κί' ὁ χρόνος δὲ θάρκέτη
νὰ ἀπαλείψουν; μὲ θερμὰ δάκρυα πῶς θὰ τρέχῃ
τὰ λούλουδα ποῦ ἔσπειρε κάθε νυχτιὰ νὰ βρέγῃ;
ἢ φάσμα μὴ μελάμπεπλον ἦρθε ν' ἀναστενάξῃ
στον τάφο τοῦ ἀγγέλου της κί' αὐρόπαιγτο μετὰξι
ν' ἀναπετάσῃ στὸ σταυρὸ, τὴν θαμπερὴ της κόμη,
π' ἀκόμα κί' εἰς τὸν τάφο του θὰ πεθυμᾷ ἀκόμη;
Ἄ! ὄχι· ἔωλα αὐτὰ εἶναι· ποῦ ἀγαπάει
ἀλλοῦ στρέφει τὸ βλέμμα του, στὸ ἐξωκκληῖσι πάει...
ναί· ναί· τὸ σημάντρο παντοῦ ἐρημοκκληῖσι θέλει
καὶ ἢ φωνὴ του λειτουργιὰ καὶ φαλμωδίαῖς ἀγγέλλει.

ὦ, σήμαντρο καὶ ἐκκλησιά, λιβάνι, Παναγία,
παρηγοριά 'νε τ' οὐρανοῦ, χαρά, καὶ εὐλογία!
Νεκροταφεῖο κ' ἐκκλησιά νᾶνεν ἀδερφωμένα
καὶ πλάϊ, πλάϊ, στὸ πλευρὸ σιμὰ ζευγαρωμένα . . .
ὦ! τί ὠραῖον σύμπλεγμα, τί μυρωμένη ἀγκάλη!
ναί, ἀρραβῶν 'νε τ' οὐρανοῦ εἰς τὴν ζωὴ τὴν ἄλλη .
ἐκεῖ στοῦ Χάρου τὴν ρημιὰ, ἐκεῖ στὸ γνόφο, ὅπου
κραυγαὶ ὀδύνης, σπαραγμοῦ ἀπηλπισμένου ἀνθρώπου
ἀντιλαλοῦν, ἢ ἐκκλησιά λαφρὸ, λαφρὸ φτεροῦχι
ν' ἀπλώνη, τὴν παρηγοριά ἀέρα του ὀπούχει·
καὶ ἤρεμος, μελάγχολη λαμπάδα νὰ ἀνάφτη
καὶ φέγγη τῶρμος πέλαγος τοῦ ταξιδιάρη ναύτη . . .
— ᾶ! ᾶ! σὲ τέτοια ἐκκλησιά ἦτο προῦ ἓνα βράδυ,
ὅταν ὁ ἥλιος ἔγυρνε καὶ ἔπεφτε σκοτάδι,
ποῦ εἶδα ἀνεμόδχρον ἓνα πικροπατέρα
νὰ σφίγγη μέσ' στὸ φέρετρο χλωμὴ μιὰ περιστέρα.
ὠχρίων εἰς τὰ κάλλη της τὰ ραντισμένα ἄνθη
κ' ἠπόρεις πῶς κρινόλευκο τέτοιο ἄνθος ἐμαράνθη . . .
ᾶ! ἐκοιμᾶτο, θᾶλεγε, σ' ἀγγελικὴ παστάδα,
ὄνειρο ἔβλεπε βαθὺ σ' ἀκρογιαλιά Νεράδα.
καὶ ἔκλαιεν ὁ δύστηνος πατέρας, ἐχτυπᾶτο·
ᾶ! . . . ἔμελλε στὴν ἀγκαλιὰ τὸ ρόδο του τ' ἀφρᾶτο
νὰ παραδώτῃ τοῦ ψυχροῦ τοῦ τάφου . . . ὦ ὀδύνη!
δὲν θὰ συνήντα τοῦ λοιποῦ τὸ βλέμμα του ἐκεῖνη,
εἰς τ' ὄμμα της δὲ θᾶβλεπε τοῦ οὐρανοῦ τὰ κάλλη,
ἐσβύννετο χρυσῇ αὐγῇ . . . φεῦ! πατρικὴ ἀγκάλη!

Ἄνεκυψε δακρύβρεκτος καὶ «πέσ με» ὀλολύζων
εἶπε σὲ γέροντα παπᾶ, «ἢ Νίνα μου θὰ πάη»
«πάτερ, εἰς τὸν Παράδεισο;» — ἐλπίζεις; — ναί, ἐλπίζω —
«ὦ, ἦτο ρόδο ἄγγιχτο καὶ ὁ Χριστὸς γαπάει»
«μπροστά του τέτοια νὰ ἀνθοῦν παρθενικὰ λουλούδια»
«καὶ τέτοια νὰ Του ψάλλουνε χεῖλη γλυκὰ, τραγούδια».

«Ἡ Νίνα σου τώρα λαμπάδα»
«εἶναι εἰς τὴν νυμφικὴ παστάδα».

Σ' αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Παπᾶ τ' ἀπέλπιδά του νέφη
διεσκεδάσθησαν καὶ . . . ὦ! τὸ πρόσωπό του στέφει
παρηγορία καὶ χαρὰ . . . «ἀμήν!» εἶπε, καὶ τρέχει
καὶ γονατίζει . . . τ' ὄμμα του πῶς ἀπενὲς τὸ ἔχει
κόμα, θαρρῶ, στὴν Παναγιά
τὴν ἅγια αὐτὴ παρηγοριά. —

Αὐτὸ θὰ πῆ ἄχ! σήμαντρο, αὐτὸ ἐρημοκλῆσι·
— εἰς ἔρημο μ' ἀθάνατα νερά νὰ ρέη βρύσι —
Καὶ λοιπὸν τώρα ποιὸς ἦρθε, ποιὸς ἦρθε ν' ἀναπνεύσῃ
στὸ ρημοκλῆσι; προσφορὰν ποίαν θὰ ἱερεύσῃ;
ἔλα νὰ πᾶμε, μουσά μου, ἐκεῖ στὸ ἅγιο Πνεῦμα·
τὸ σιγαλὸεν τοῦ γιαλοῦ κι' ἀπρογαλάζιο ρεῦμα
ἄς τὸ ἀφήσωμεν ἐδῶ σιγὰ νὰ μορμουρίζει
καὶ μὲ τὸν θρῆνο τῆς ἰτηᾶς τοὺς τάφους νὰ κοιμίζει.
Ἐκεῖ ὑπάρχει Παναγιά, Σταυρὸς, Θουσιαστῆρι
καὶ ἄγγελοι, θυμίαμα κι' ἀσῆμι θυμιατῆρι . . .
ἄς ὀσφρανθῶμεν κεῖ λοιπὸν τὴν εὐωδία νάρδου
κι' ἄς μείνουν τὰ καστάλια νερά γιὰ λύρα Βάρδου.

V.

Θεέ! Θεέ! ποῦ κατοικεῖς; ἀπὸ Θεοῦ γεμάτο
τὸ ρημοκλήσι εἶναι αὐτὸ, αὐτὸ τὸ μυροδάτο!
Θεέ! καὶ Σὺ τῆς ἐρημιαῖς γαπᾶς, τὰ ρημοκλήσια:
κ' ἐδῶ λοιπὸν ὑπάρχουσι γγελοῦδια παραδείσια;
Τὸ πᾶν μυρίζει δὴ Θεοῦ, ἀγγέλους καὶ ἐλπίδα
καὶ σὴν κί' αὐτὸ μυστήριον ποτέ μου ἄχ! δὲν εἶδα.
εἶναι μικρόκοσμος αὐτὸ τοῦ οὐρανοῦ, Θεέ μου,
τοῦ σμαραγδίνου Σου ναοῦ εἰκῶν καὶ τοῦ ἡρέμου,
Θεέ μου, μεγαλείου Σου μικρογραφία εἶναι! . . .
τῆς δαχτυλιαῖς Σου, ἀμάραντε, τὰ πάντα δείχουν, κρῖνε
τῆς Παναγιάς, ζυμώθηκε μὲ πίστι καὶ ἐλπίδα,
φαίνεται, σὴν τὸ ἔκτιζαν κ' ἔχει Θεοῦ σφραγιδα·
καὶ τώρα αὐτὴ τὴν ἱερὰ στιγμή καὶ τὴν φρικώδη,
ποῦ κάμνουν μεσανυχτικιά, βαθειά, μυστηριώδη
στὸ ἄδυτο κεῖ λειτουργιά . . . ὦ, ὦ, Θεέ, μὲ πνίγει
τὸ πέλαγος τοῦ βάθους Σου, μὲ διατρέχουν ρίγη.
Θνητὲ, ἀποκαλύφθητι· φοβοῦ μὴ σε θαμβώσῃ
ἢ ἀστραπὴ τῆς δόξης του. Πόση, Θεέ μου, πόση
σιγὴ! . . . νά· ἀφηγκροίσθηκα . . . μόνον, μόνον οἱ κτύποι
δειλῆς καρδιάς ἀκούονται . . . καὶ τί, τί καρδιοχτύπι . . .
Πνεύματα πόσα τὴν στιγμή αὐτὴ, αὐτὴ τὴν ὥρα
ν' ἀναιδοκαταβαίνουν στὰ ἁγιασμένα δῶρα;
Ἦθελα, ἤθελα, Θεέ, Δαυὶδ νᾶχα κινύρα
καὶ δάκρυα Κασσιανῆς, ἐκεῖ μπροστὰ στὴ θύρα

νά κρούσω μέλος πένθιμο, μέλος τῆς ἁμαρτίας,
νά ξάνω τὴν καρδία μου μ' αὐτὸ, αὐτὸ τὸ μέλος
κ' εἰς τὸν βωμὸ ὀλοκαύτωμα τῆς θείας μετανοίας
νά τὴν προσφέρω . . . κ' ὕστατον ἄς μ' ἐπληττεν ἄχ, βέλος!
νά κλίνω κεῖ γονατιστὸς εἰς τὴν ὡραίαν Πύλη
καὶ μ' ἓνα ἄχ! πανύστατον διὰ παντὸς τὰ χεῖλη
νά κλείσω . . . τότε ἄγγελος κανεῖς κεῖ φωσφορίζων
θὰ μ' ἔπερνε στὸν οὐρανόν . . . ὦ ὄνειρον ὀρίζων!

«Πρόσχωμεν, εἶπε, πρόσχωμεν! τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις...»
φωνὴ λαφρὰ ἐκ τοῦ μυχοῦ τοῦ ἱεροῦ καὶ ποίον
πτερυγισμάτων ἀπαλῶν πτεροκλαγγή, ἡπίων
ὡσεὶ μαΐτιδων αὐρῶν, ἐνήχησεν ἡρέμα
εἰς τοὺς μυχοὺς μου· ἄγγελοι τὸν ἄρτον καὶ τὸ αἷμα
θ' ἀνέφερον εἰς ταῖς ψυχαῖς μετάδοσι καὶ δεῖπνο . . .
Ἦ! ἔχουν ἄρά γε κί' αὐταῖς νύκτα βαθειά καὶ ὕπνο;
«Μνήσθητι, Πάτερ Ἀγαθὲ, τῆς δούλης Σου Μαρίας
«καὶ ὅσα ἐν βίῳ ἤμαρτεν, αὐτῆς τὰς ἁμαρτίας
«συγγώρησον, Θεέ . . . Θεέ . . . » εἶπε καὶ μία στάλα
δάκρυ ἐκρυφοστάλαξε στὸ ἅγιο Ποτήρι . . .
Ἄ, ἀνεφλέγη πάραυτα κί' ὄλα μικρὰ, μεγάλα
τῆς μάνας του τὰ κρίματα σὲ φλόγα θυμιατήρι
κοῦφος γενήκανε καπνὸς καὶ διαλυθῆκαν ὄλα . . .
Ἦ, ὦ, χαρὰ στὰ κόκκαλα τώρα τὰ μυροβόλα . . .

VI.

Ἐτέλειωσεν ἡ λειτουργία . . . σὲ μονωμένο μνημα
 ὠδήγησα μὲ συντριβὴ καὶ κατηφῆς τὸ βῆμα.
 Δὲν εἶνε μαρμαρόγλυφο ὠραῖο μαυσωλεῖο
 μούμμιας πλουσίων καὶ σωροὺς ὀστέων ἐμπερικλεῖον!
 μόνον νεότευκτο σταυρὸ φτωχὸ ἔχει στολίδι
 καὶ συντροφικὰ αἰώνια τῆς νύχτας τὸ σκοτίδι . . .
 Ἄ! ὄχι· ὄχι· πέρασαν τὰ μαυρισμένα χρόνια·
 λάθος· σκοτίδι δὲν ἔχει πιὸ συντροφικὰ αἰώνια!
 καὶ κεῖ ἀνάφτει ὑπνηλὸ παρηγοριᾶς κανδῆλι
 καὶ κεῖ ψελλίζουν ῥήματα ἀγάπης, βλέπω, χεῖλη.

ἔρημοι πλέον τ' οὐρανοῦ αἱ τόσαι λεωφόροι
 ἔμενον καὶ πού ἀρχαιοὶ ἐφαίνοντο ὀδοιπόροι
 καὶ ὑπνηλοὶ· ροδοστεφῆς ἐγέλα ἡ αὐγοῦλα
 καὶ εἰς τὸν τάφον τῆς τυφλῆς ὁ Γῶγος, ἡ Ἀνθοῦλα
 καὶ ὁ Γαβριήλ γονυκλινεῖς προσηύχοντο ἀκόμα
 καὶ εἰς τὸν σταυρὸν περιπαθῆς στοργῆς προσήλουν ὄμμα
 τὸν πόδα ἤδη ἔθετε στάς πύλας τοῦρανοῦ
 ὁ ξανθοκόμης Ἡλῖος καὶ ἐλαφραὶ καπνοῦ
 στροφάλιγγες ἀνήρχοντο στὸν οὐρανὸν ἠρέμα
 γαλήνιοι καὶ πένθιοι ὡς τὸ δακρῦον βλέμμα,
 ὅπερ προήλουν στὸν σταυρὸ τὰ τέκνα τῆς Μαρίας·
 λιθάνι ἔτι ἔκαιε καὶ ἐπλήρου μακαρίας

τοὺς τάφους ἀνηπαύσεως
 Κυπάρισσοι, ἰτέαι,
 χαίρετε! τάφοι καὶ σκιαὶ, νεκράνθεμα, πελέαι!
 ἤρχισε πάλιν τῆς ζωῆς ὁ ὀρυγμαγδὸς νὰ βράζη
 καὶ ὁ λάτρης σας ἄχ, δὲν μπορεῖ στὴν τύρβη νὰ ρεμ-
 [βάζη.....

Ο ΒΕΒΗΛΟΣ

I.

Θεε!—Ὅταν ἐπρωτοπάτησα στὸ ἅγιό Σου βῆμα
 καὶ ἐνωτίσθην σιγαλὰ τὸ γλυκερό Σου ῥῆμα,
 ὅταν ἐπέβην τοῦ οὐδοῦ
 τοῦ οὐρανοῦ Σου ναοῦ,
 ἤμουν, Θεε, παράπτωτος; οἰκτρὸν, φεῦ, ἤμουν θῦμα;
 Ἄ! ὄχι· ἄκακο, Θεε, ἀγνὸ παιδάκι ἤμην,
 ὅτε τὸ πρῶτον ἀσκεπῆς προσῆλθον... τώρα... Οἴμοι..
 μ' ἠυλόγεις τότε καὶ ἔχεες τὴν χάρι Σου, Θεε μου·
 ὡς αὔρα τρυφερὰ κλωνιά, καὶ Ζέφυρος ἠρέμου
 κράσπεδα Πόντου τρεμιστὰ
 θωπεύει ἀγάλια, γελαστὰ,
 ἔτσι μ' ἐχάδευες καὶ Σὺ μὲ μῦρα Χρυσανθέμου.

Τὰ ἅγια λόγια κ' ἡ γλυκεῖά τῆς λειτουργιᾶς μαγεῖα
μὲ ἐβαυκάλιζαν, Θεέ!... κ' ἐκείνη ἡ ὑμνωδία...
μ' ἐπότιζε τοῦ Οὐρανοῦ δροσιά, εἰς τὴν Παρθένα
μπροστὰ σὰν ἐγονάτιζα μὲ ἀπαλὸν αὐχένα

καὶ ἀνθοδέσμη, τῆς καρδιάς

λουλούδια ἀφάτου μυρωδιάς

προσέφερα μὲ ὄμματα, δειλὸ, χαμηλωμένα.

Ἦτον ὁ οἶκός Σου, Θεέ, τὸ ἄπειρον, ὁ θόλος
τοῦ ἀστροσπάρτου Οὐρανοῦ, ἦν σελασφόρος πόλος,
ἦτο μυστήριον, χαρὰ καὶ ρέμβη ἔλος ἦτο·

ἐκλειουσ' ἀφράτα Χερουσίμ

καὶ ροδαλέα Σεραφεῖμ!

στὰ ἁγιασμένα χρώματα... πλὴν... τί κατάρρα!.. φρίττω...

ἦσαν οἱ λόγοι τοῦ παπᾶ θυμῆρεις φλόγγοι λύρας,
καὶ ἀντηχοῦσαν π' ἄσματτα οἱ θόλοι ἄχ, κινύρας.

Ἦ χρόνια ἀδόλευτα, ἀγνά, ὅταν σᾶς ἀναθάζω
σὲ ποιά 'πογὴ χαρούμενη πλανῶμαι καὶ ρεμβάζω!

Ἄ, εἴσθε ἀθῶα, ἀγγελικὴν φέρετε ναί, σφραγιδα·
πηγὴ εἴσθε κρυστάλλινη κ' ἡλίου λαμπρὰ ἀχτιδα·

μύρου δοχειὸν ἀλόης,

ἀφρὸς τρυφερᾶς γλόης!

εἴσθε τὸ νέκταρ τῆς ζωῆς, μικρόκοσμε μυρῶεις!

Καὶ τώρα, τώρα... τί κακόν! ὁ ἄγγελος τί θαίμων!

τὸ φῶς τί σκότος κόλασμοῦ, μαυρίλλα ποιά ἀνέμων!

Τὸ φουρφουρένιο ἀλάβαστρο ράγισε τὸ ρημάδι

κ' ἐσκόρπισε τὸ μῦρό του στὸν τουρτουρένιο Ἄδη...

καὶ τὸ καθάριο τὸ νερὸ

τώρα γενῆκε βρωμερὸ

καὶ μαῦρο γένηκε ἡ ἀκτίς ἡ ξανθωπὴ σκοτάδι!...
κατάρρα!... κατάρρα!... κατάραν νᾶχης κατάρρα,
ζοφερὰ κόλασις, πυκνὴ τοῦ οὐρανοῦ ἀντάρρα!...

Ἐσφάλιξαν οἱ οὐρανοὶ μιὰ μέρα ἀποφράδα

καὶ ἔχανεν ὁ Τάρταρος... Θεέ μου, τί χαράδα!

τὰ ἄστρα γένηκαν ἀτμοὶ καὶ τὸ χαμόγελόν των
φείδια σπειρώδη καὶ λυγμοὶ καὶ μύκηθμα λεόντων.

Ἐρριψε δόλια καὶ βαθεῖα τὰ σουβλερὰ ἀγκίστρια
ἡ ἁμαρτία ἡ παγερά, ἡ μάγλος, ἡ μαυλίστρα

καί... μ' ἔσφιγξε στ' ἀγκάλια τῆς... τί τούρτουρο, Θεέ μου!
τί ρίγος, τί νατρίγιασμα... δὲν τῶνοιωσα ποτέ μου...

βασάνου, φόβου εἶναι θυμέλη

τὰ συγγαμμένα τῆς κρύα μέλη...

κ' ἡ τρίγες κ' ἡ καρδιά μου τρέμουν, κατάρρα! τρέμουν...

II.

Μιὰ μέρα πρόβαλλε ἡ αὐγὴ μὲ φουντωτὸ στεράνι·
ξανθομαλλοῦσα, χαρωπὴ στὸν οὐρανὸν ἐφάνη.

Ἐσπερνε ρόδα πανταχοῦ, βασίλισσα τῶν ρόδων,
καὶ τὴν χαιρέτα ἤρεμα τῆς Ἐκκλησιᾶς ὁ κώδων.

Γαλήνη, ἄγγελος στὴν γῆ

σκορπᾷ χαρὰν κάθε αὐγῆ

καὶ τῶν ἀγγέλων εἰς τὴν γῆ σημαίνει τῶν καθόδων
τὴν ὥραν καὶ ἀνόδων.

μιὰ τέτοια μέρα γιορτερὴ φερόμουν χωρὶς ἔρμα·
δὲν με χωροῦσε πῶς ἡ γῆ... σκηναὶ τοῦ Παραδείσου,
ὁ οὐρανὸς καὶ τ' ἄσβεστα λυχνάρια, κ' ἡ μορφή σου,

Σελήνη! μὲ κεραύνωναν
καὶ, οἴμοι! μὲ ἐχαύνωναν

τὸν τάλαν καὶ μὲ ἔπνιγαν τὰ μῦρα τοῦ ναρκίσσου...
τὸ ἀσταθὲς μου ἔσυρα πρὸς τὰς ἐρήμους βῆμα,
ζητῶν τῆς ἀμαρτίας μου τὸ τελευταῖον μνημα...
καὶ μ' ἔφερε... καὶ μ' ἔφερε σὲ σκοτεινὸ λαγκάδι·
ἦτο θαρροῦσες πρόδημος... αὐλαία 'ταν τοῦ Ἄδη...
Φαντάσματα θενά λεγες καὶ ἐριννύες μαύραις
πῶς ὀργιάζουν 'κεῖ βαθειὰ σκιαὶ νεκρῶν καὶ αὔραις
πῶς πνέουσι δραπέτιδες τῶν τάφων, τῶν σαβάνων,
τῶν πηγερῶν φουσημάτα καὶ τῶν ὠχρῶν λειψάνων.

τῆς ἀμαρτίας τρόπαια, τῆς ἀμαρτίας λαύραις,
ποῦ νὰ σου ἔδινε ὁ Θεὸς καὶ σὺ ἀμαρτία ναῦρες!...

εἰσῆλθον· ἐπροχώρησα στὸ φασματῶδες δάσος
καὶ ἔρμαιον φρίκης ἔβχινα μὲ δέος καὶ μὲ θράσος.
Εἰς τὸ παρθένο βῆθος τοῦ σάν κᾶτι διακρίνω...
— ἓνας κισσὸς, ἀγκάλιαστὸς μιὰ δρῦν, σκεπάζει κρῆνο—
στοὺς κόλπους τοῦ τοῦς σκιερῶς
ἀπὸ ἀρχαίους κεῖ καιροῦς

ἓνα 'κκλησάκι ἐγείρεται καὶ εὐλογεῖ... Ἐκεῖνον!
Τὸ τρέμον βῆμα ὠθήσα πρὸς τ' ἀγνωστον καὶ φθάνω
σὲ ποιά στιγμή ἀστόχαστη!... στήν λειτουργιά.
[ἀπάνω!

μιὰ ἀργυρόρηχος φωνὴ ἀπήχησε στὸ οὖς μου:

«Δεῦτε οἱ πάντες» ἔκραξε καὶ σάλευσεν ὁ νοῦς μου,
«δεῦτε πάντες, τέκνα Ἰψίστου,
«ὄσοι πλάσματα τῆς πνοῆς του!
«ἀμαρτωλοὶ καὶ δίκαιοι, δεῦτε πάντες
«στὰς αἰθερίους τοῦ θείου πτάντες
«χώρας, προσφέρωμεν ἀγνὴν λατρείαν
«πὸ καθαρὰν εἰς τὸν βωμὸν αὐτὸν ἐδώ καρδίαν!
«μέγα τὸ ἔλεος τοῦρανοῦ!
«ὅσον τὸ βάθος Ὁκεανοῦ».

κ' ἡ μείλιχος αὐτὴ φωνὴ, κρηδαινομένη αὔρα,
μ' ἐθώπευσε γλυκὰ, γλυκὰ στήν ἅγια κείνη Λαύρα
κι' ἀσυναίσθητως ἔφθασα στὴ λαξευμένη πύλη,
ποῦ στὸ κατώφλιο τῆς μπροστὰ ἐφύετο ἀνθύλλη
εὐώδης· σύμβολον ἀγνὸ τῆς ἁγίας κολυμβήθρας
πῶς ἐξαγνίζει τὰς ψυχὰς—ὡς ἄλλος πλατυρρεῖθρας
τῆς ἁγιασμένης τῆς Σιών θειομύριστος Ἰερδάνης—
τοῦ κρίματος, τῆς πλάνης.

Ἐστάθην· καὶ ἐδίστατα· νὰ ἔμβω... νὰ μὴ ἔμβω...
ἀμαρτωλὸς ὁ τάλας γώ!... καὶ ἤρχισα νὰ ρέμβω...
Ἐξαφνα βρέθηκα μπροστὰ στήν ἅγιαν εἰκόνα
τῆς Παναγίας. ὦ! πλαίσιον εἶχεν ὄλον ἀνθῶνα!

εὐχροα ρόδα κ' εὖοσμα κρῖνα καὶ ἴα ἀντάμα
στεφάνωναν τὴν Παναγιά καὶ ἦταν ἓνα θαῦμα.
Φίλησα τὸ χεράκι τῆς καὶ τοῦ χρυσοῦ τῆς γιοῦκα,
ποῦ τοῦχαν ἀπὸ μάλαμα κι' ἀσῆμι ὄμορφα ροῦχα,
γονάτισα σιγὰ, σιγὰ στὴν ἄχραντη ποδιά τῆς
κ' ἠτένισα... μὲ τί στοργή... γαπᾶ μας σὰν παιδιὰ τῆς.
μ' ἐμέθυσε τὸ φίλτρο τῆς κ' ἡ ἄρρητη μορφάδα
κ' ἐθύθισα... ἐθύθισα κ' ἐξέχασα ν' ἀνάψω μιὰ λαμπάδα.

Τὸ νεροπούλι αἶρεται εἰς ὕψη πλάϊ, πλάϊ,
μὰ πέφτει καὶ πλαταγωδῶς στὰ ὕδατα κυλάει.

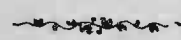
λησμόνησα πῶς βρίσκουμαι σὲ θυμιασμένα μέρη
κ' εἰς τεναγώδη ἐξώχειλα καὶ πάλιν κείνης μέρη...
ὁ κεραυνὸς τὰς ὑψηλὰς κορφὰς τῶν δένδρων πλήττει
καὶ τὴν ὄργῃν του πανταχοῦ διολισθῶν κηρύττει.
Νά· ἓνας τέτοιος κεραυνὸς μ' ἐκάρφωσε κ' ἐμένα
καὶ εἶθε, εἶθε, Παναγιά, νὰ μὴ κάψῃ κανένα...
«Στῶμεν καλῶς, καλῶς στῶμεν!» μιὰ φωνὴ ἀκοῦται
μυστηριώδης, «πρόσχωμεν! ὁ ἄνθρωπος ὑψοῦται,
«καὶ κλίνουσιν οἱ οὐρανοί, τὸ ὕψος ταπεινοῦται!»
Ἡ ἀστραπὴ ταχύτερον δὲν σχίζει τοὺς αἰθέρας,
ὅσον στῆς κολασμένης μου ψυχῆς ἔδωκε πέρας
τὸν λήθαργο φτῆ ἡ φωνή... κ' ἠσθάνθηκα τὸ βάρος
τῆς ἁμαρτίας... κ' ἐνεὸς ἔμεινα... κι' ἄγριος χάρος

σὰν νὰ μ' ὠθοῦσε... μιὰ φωνὴ μ' οὐράνιο μεγαλεῖο,
μὲ κεραυνοῦ ἀπήχημα καὶ λευγαλέον βρόντου
ἐκ . . . φέ . . . ρει . . . κρῖμα τὸ θεῖον
καὶ ἐξαγγέλλει σθεναρὰ τὸν φοβερὸν θυμὸν Του! . . .
«Βέβηλε, ἔρρε, βέβηλε!» ἀκούστηκε νὰ λέγῃ
μὲ γογγυσμὸν, «ἐπάρατε, πῶς τὸ κακὸν σὲ θέλγει!»
«τῆς ἁμαρτίας μόλυσμα, ἔρρε, βδέλυγμα, ἔρρε!»
«φᾶτέ τον φεῖδια ἔλεγχοι! δέρε τον, μᾶστιξ, δέρε»
«τὴν παρωμένην του καρδιά! . . . Αἱ, ἀσεβείας τέρας,»
«ταχύ τῆς ἁμαρτίας σου, ταχύ θὰ δώσης πέρας»·
«ἐδὼ ἀγγέλοι, τούρανοῦ πολῖται, φτερουγιάζουν»
«καὶ στὸν βωμὸν ἀρώματα τὸν θεῖον ἀναισιβάζουν»,
«ὀσμὴν εὐώδη· ἄγεται ἄμνος ὁ θεῖος θυμα»,
«τ' ἀνθρώπου ἱλαστήριο, γιὰ τὸ ἀρχαῖο κρῖμα.»
«Τελεῖται τὸ μυστήριον τῆς θεικῆς ἀγάπης»
«κι' ἀπλώνει εἰς τὸν ἄνθρωπο τὰ μακρὰ πτερά τῆς!»
«γιὰ διὲς κεῖ μέσα στὸν βωμὸ τὰ ἀργυρὰ δισκάκια!»
«φέρουν τὸν Ἥλιο τῆς ζωῆς, τὰ φωτεινὰ ἀστράκια . . .»
«καὶ σύ! . . . ἅ! τέρας, ἔρρε! . . .»
«δέρε τον, κῦμα, δέρε»
«τὸν βράχον τὸν γρανίτην»,
«τοῦ Ἄδου τὸν ἀλήτην . . .»

«Ἐρρε καὶ δέρε! . . . βέβηλε! . . .» φρικώδης καταδίκη!
μ' ἔσπειρε τρόμον στὴν καρδιά καὶ δειμαλέαν φρίκη . . .

έκειθεν κάτω κεκυφώς,
χωρίς νά δύναμαι τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ νά ἴδω
ἐξῆλθον κ' ἔρμαιον δεινῶν βασάνων καὶ φροντίδων
προσήραξα τ' ἁμαρτωλὸ καὶ ἀσεβές μου βῆμα
κ' ἓνα σταυρὸ γκαλιάσθηκα ὀπίσω εἰς τὸ δῆμα . . .
ἐκλαυσα . . . ἐκλαυσα πικρὰ . . .
κ' ἔχυστα δάκρυα θαλερὰ ἀπάνω σ' ἓνα μνημα . . .
.
τῆς μετανοίας πότισαν τὸ μαραμμένο δένδρο
καὶ ηὔξησαν ὀροσόεσαν ἀφέσεως τὴν κέδρο!
τῆς μετανοίας ἔφεραν κοῦφα πτερὰ τὸν στόνον
τῆν αἰμοφύρτου μου καρδιάς εἰς τοῦ Θεοῦ τὸν Θρόνον
κι' ὁ ἄπειρος ὠκεανὸς τοῦ θείκου ἑλέους
μὲ ἔ . . . συγ . . . χῶ . . . ρη . . . σεν εὐθύς κι' ὀρίζοντάς μοι νέους
διήνοιξε· θωπευτικὴν ἠσθάνθηκα μιά χεῖρα
ἀγγέλου νά με ἔψαυε κ' εὐλογημένη λύρα
πῶς ἔψαλλεν ἀφέσεως τοῦ οὐρανοῦ τὸ ἄσμα
γιὰ ἓνα πρὶν ἁ . . . μαρ . . . τω . . . λὸ, πλὴν τῶρ' . . . ἄθῶο
[πλάσμα . . .
.
πλὴν κρῖμα, ἄχ! ἐξύπνησα!
γλυκειὰ ἦτον ὀνειρώξεις καὶ Παραδείσου φάσμα! . . .

ΕΠΙ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ ΤΟΥ ΠΟΛΥΚΛΑΥΣΤΟΥ
A. ΠΑΤΑ

[Δύο ξύλα σταυροειδῶς συμπεπλεγμένα δεικνύουσιν ἐκεῖ που ἐν τοῖς ἐμπικρμένοις βράχοις τῆς νήσου Πρώτης παρὰ τὸ Ἐθνικὸν Γηροκομεῖον τὸν νεότευκτον τάφον τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων νεαροῦ Λευίτου Ἀνδρέου Πατᾶ. Οὐδεμία ἐκεῖ πυχύσκιος κυπάριστος, οὐδεμία δασύφυλλος πετελέα σκιάζει, πλὴν τῆς χάριτος, ἣν ἐπιχέει τὸ σύμβολον τῶν νεκροταφείων, ὁ Σταυρός . . . Ἐπὶ τούτου, δύστηνε Ἀνδρέα, ἐρημικός τις Πελεκᾶν θὰ καθίζη πότε καὶ πότε, ἵνα ἀναπαυθῇ καὶ θά σου ψάλλη κανὲν λυγρὸ μοιρολόγι].

Εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ τάφου σου
κ' ἐγὼ ἀκουμβισμένος
σοῦ ψάλλω ἄσμα πένθιμο
μὲ πόνο, δακρυσμένος.

I.

Ἀνδρέα! . . . τὰ ματάκια του πῆραν νά χαμηλώνουν . . .
σιωπᾶτε! . . . ἄγγελοι φτερὰ ἀφρᾶτα ξεδιπλώνουν
καὶ φτερουγιάζουν ἀπαλά . . . νανούρισμα θὰ ψάλλουν.
Τί ἂν ἀργῇ ἡ ἀνοιξίς; . . . κυπάρισσοι δὲν θάλλουν;

Σὲ ποῖα ὄνειρα γλυκὰ, κουφόπτερα, Μορφέως
νά πελαγίζης ἤσυχα! σὲ σφαίρας ποιάς, Ὀρφέως
γόησσα λύρα, σὲ πλανᾶ, βαρηόμοιρε Ἀνδρέα! . . .
Τοῦ κάκου· παραπέτασμα πετάννυται μοιραῖα,

ἀγάλια ἀπλώνει πένθιμο καὶ θαμπερὸ σκοτάδι
 χύνει στὸν αἴθριο οὐρανὸ, ἀνάσαμα τοῦ Ἄδη.
 Ἐκλείσθησαν . . . ἀφήστε τον . . . Αἶ, εἶναι βυθισμένος·
 σὲ λειτουργιὰ, σ' Ἀνάστασι τρέχει, τρέχει ἀσμένως.
 Μὴ τον ταρᾶξετε· τ' οὐρανοῦ κτυπᾷ βαρεῖα καμπάνα
 γιὰ μιᾶλο Σάββατο! . . . «ἀμήν!» θὰ μεταλάβουν μάννα.
 Μοσχοβολοῦνε ἄγγελοι, τοῦ οὐρανοῦ λουλούδια
 καὶ ψάλλουν εἰς τὴ λειτουργιὰ τὰ Χερουσίμ τραγούδια.
 Κεῖ σελαγίζει, λαμπερὸ ἄστρο, τ' ἀγνό του πνεῦμα·
 τοῦ Πλάστου κεῖ τον κάλεσε τὸ γαληναῖον νεῦμα . . .

II.

Θαλασσοπούλι σὺ κακὸ, ἄχ, φθονερὸ νησάκι!
 αὐτὴ ἔτον ἡ ἀγάπη σου; ἄχ, τὰ γυμνά σου στήθια
 δὲν θάλπουν, δὲν θερμαίνουνε, σκληρὸ, δὲν εἶν' ἀλήθεια;
 Παγώνει εἰς τὰ βράχια σου τὸ νιόφερτο πουλάκι . . .
 Ἐσὺ στοιβάδες δὲν ἔχεις ἔπο πεύκια κι' ἀπὸ πρίνα,
 νὰ κρύψης εἰς τ' ἀγκάλια σου ὠραία καρδερίνα!
 Γυμνὸ καὶ ἀνεμόδαρτο δὲν ντράπηκες, νησάκι,
 νὰ μᾶς ἐνδύσης σάβανα καὶ νὰ μᾶς δώσ' φαρμάκι;
 Ἄχ! μὰ νὰ δώση ὁ Θεὸς τοῦ τάφου τὸ καμίνι
 καὶ τοῦ σαβάνου ἡ φωτιὰ, κακόξενο δελφῖνι,
 πάγοι καὶ τούρτουρο ψυχρὸ νὰ γίνουν στὸ κορμί σου
 καὶ μοιρολόγι οἱ πταρμοὶ τοῦ πόντου, ὀδυρμοὶ σου!
 Θὰ σε γναντεύη θαλπερὴ μητέρα καὶ κατάρρα
 θὰ σε θυμιάζη πάντα τῆς στοῦ γιοῦ τῆς τὴν λαχτάρρα . . .

III.

Αἶ! καυμένη ὄρφανιά ἔπο γιὸ κι' ἀπὸ παιδάκια!
 μακρὰ, Θεέ μου! στὸν βυθὸ, στοῦ Ἄδου τὰ χανδάκια.
 Χτυπᾷ σφοδρότερ' ἄγριο, σαίτα ἀστροπελέκι
 τὸν γηραιὸ κορμὸ δρυὸς, ὅταν ἡ νύχτα πλέκη
 τὰ ζοφερά τῆς δίχτρα; πῶς ἡ γηρὰ βοῖζει
 στῆς λαγκαδιαῖς ἢ τρομερὰ βροντῆ, σὰν ἀνεμίζη; . . .
 Ὅταν τὸν ἅγιο ἔκαμνες σταυρὸ σου γιὰ ταξεῖδι
 καὶ ὀδοιπὸρος τράβαγες στὸ οὐράνιο γαλαζίδι,
 θυμήθηκες τὰ Γιάννινα, ἀξέχαστε Ἀνδρέα;
 Δέν σου φανίστηκε καμμιὰ μαυροφοροῦσα γραῖα; . . .
 ξεστηθωμένη, μὲ καῦμὸ, καὶ πνιγομένη σὲ λυγμὸ
 δὲν ἔτεινε θερμὴ ἀγκαλιὰ . . . δὲν ἔτραβοῦς ἔρμα μαλλιά;
 Θάντιλαλήσουν τὰ βουνὰ καὶ τῶν βουνῶν τὰ πλάγια,
 θὰ πληρωθοῦνε οἱ δρυμοὶ πὸ στόνους κι' ἀπὸ δάκρυα
 τῆ μέρα ποῦ ἡ μανοῦλά σου τὴν μαύρη θενὰ μάθη,
 πῶς ὁ υἱὸς τῆς . . . πέ.θα.νε! πῶς ὁ υἱὸς τῆς .. χάθη ..
 « ἄχ! Πόλι, τὸ παιδάκι μου τί τῶκαμες; ἄχ, γιέ μου! »
 καὶ δάκρυα θενὰ στάζουνε ὡς μῦρα νεκρανθέμου
 στοὺς κόλπους, στῆς ποδιαῖς τῆς·
 μὰ ποῦ θὰ ρίπτῃ τοῦ καῦμοῦ, τῆς λαύρας τῆς ματιαῖς
 [τῆς; . . .

« Θὰ τὴν δροσίζη ὁ Θεὸς μ' ἁγιασμα θεῖο, πὲς τῆς! »

Συγγνώμην! σοῦ ἐτάραξα τὴν ἱεράν γαλήνην·
κοιμοῦ! κοιμοῦ ἀτάραχα στὴν νυμφικὴ σου κλίνην.
Παλάτι ἀναπαύσεως τὸ ἀγιασμένο μνημα,
εἶναι στὸ ἅγιο σκήνωμα τὸ πρῶτο πρῶτο βῆμα·
κι' ὁ θροῦς, λαμπάδος ἄσβεστης τῶν τάφων, κυπαρίσσου
ἢ αὔρα ἢ μυρόλουστος γλυκέος Παραδείσου! . . .
Στὴν ἔρημον ἐδῶ ποτὲ, στὸ ἅγιο μοναστήρι,
ὅταν ἤρέμα, πένθιμα κρούη τὸ λαλητήρι,
κατέβαινε σιγὰ, σιγὰ, στῆς νύχτας τὸ σκοτάδι·
θὰ καίη στὴν κανδήλα σου πάντα θυμάρι λάδι . . .
Θὰ σ' ἀτενίζη πάντοτε τ' ἀδελφικό μας βλέμμα
καὶ θὰ σε φέρνῃ ἀσπασμοὺς τῆς θάλασσας τὸ ρεῦμα!

**ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ ΤΗΣ ΑΙΟΙΔΙΜΟΥ
ΒΕΝΕΡΑΣ ΚΑΖΟΥΛΛΗ.**

Ἄ! τῶν πτωχῶν κλείει αὐτὸ, τῶν ὀρφανῶν μητέρα,
ἐνσάρκωμα τῆς ἀρετῆς, τὴν εὐσεβῆ Βενέρα.
Ἔ! πόσα δάκρυα ἀπέμαξε πὸ βουρκωμένα μάτια!
πόσα ἐθώπευσε γλυκὰ μ' ἀγάπης μῦρο μάνας
καὶ πόσ' ἀπ'τάκανθόσπαρτα καὶ ἔρμα μονοπάτια
δὲν ἔσωσε, δὲ θέρμανε μ' ἀχτίδα παγωμένας

καρδιάς! πόσων δὲν στήριζε κλονιζομένων βῆμα,
τὸ φάσμα δὲν ἐσκέδασεν εἰς τῆς ζωῆς τὸ κῦμα
τῆς κακομόρφου, στυγεραῆς καὶ ἄσπλαγχνης πενίας,
τῆς πολυσπείρου ἔχιδνας, οἰστρομανοῦς ἀνίας! . . .

.
Πλὴν ἔκλινε σιγὰ, σιγὰ, ὡς ὄρως τις γηραλέα,
καὶ ἔπεσε ν' ἀναπαυθῆ, ὡς εὐχομος πετελέα.
Κοιμοῦ, κοιμοῦ ἀτάραχα τὸν ὕπνον τῆς γαλήνης!
δὲν σε ταράζει πιὸ πνοὴ καὶ δῆγμα τῆς ὀδύνης.
Τὰ δάκρυα ποῦ σφόγγισες τώρα γενῆκαν δρόσος
κ' οἱ πόνοι, αὔρα τῆς καρδιάς, χαρᾶς ὀρίζων ὄσος!
Ὅπως σὺ μὲ τάλύπητα, τὰ μυρισμένα χέρια
ἐμοίραζες παντοῦ χαρὰ, μειδιάμα στὰ χεῖλη,
ἔτσι ψηλά στὸν Οὐρανὸ τοῦ Παραδείσου ἢ Πύλη
σὰν ἀνοιγῆ θάγάλλεσαι σὲ φεγγοβόλα ἀστέρια,
[αἰοίδιμος Βενέρα!
ταχὺ, ταχὺ θὰ φέξ' ἡ αυγὴ! . . . ἔδυσεν ἡ ἑσπέρα! . .

ΕΠΙ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ ΤΗΣ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ Ε. Κ.
ΤΩ ΣΥΖΥΓΩ ΤΗΣ

Τὴν πένθιμόν σου, λύρα μου, χορδὴν ἀνάκρουσαί μοι
καὶ μέλπε!· μέλπε... γοερούς στόνους ἐνώτισαί μοι!
Καὶ σὺ, ὦ Μοῦσα θρηνηδὸς, μοῦσα τῶν τάφων πλάνης,
σ' αὐτὴν τοῦ σκότους τὴν σιγὴν ἐάν ποτε ἐφάνης
λιγὺ, πενθηῆρες ψάλλουσα ἀπελπισίας ἄσμα,
μελάμπεπλος προφάνηθι! φεῦ! καὶ τὸ χαῖνον χάσμα
τῆς αἵμασσοῦσης μου καρδιᾶς πλήρωσον, πρὶν μαράνουν
τὸν δύσποτμον γόοι, λυγμοὶ, μ' ὄσμὴν νεκρολιβάνου!...
Οἱ μυκηθμοὶ τῆς θάλασσας στὸ ἔρμο περιγιάλι,
ὁ ζόφος καὶ ὁ ἄγριος ὁ Βοριᾶς με βουγγητὸ συμψάλλει
με τῆς καρδιᾶς τὴν θύελλα τὴν μαχύρη κα' ὀμιχλώδη,
τὴν τερηδόνα τῆς ψυχῆς, τὴν θλίψι τὴν ἀγνώδη...
ἄχ! ἀντηχήσατε, βουνά! βασσαίς, πιλογηθῆτε!
τοὺς στεναγμούς μου τοὺς βαθεῖς ἐλάτε μοιρασθῆτε!...
Ποιὸ στόμα, πιά; καὶ γλῶσσα ποιά μποροῦνε νὰ το ποῦσι
τὸ ἄχος πῶχω μέσα μου;... ὄχι! περιγελοῦσι...
Γιὰ! ἀναβράζει, ξεχειλᾷ κα' ἂν τύχη κα' ἐξεμέση,
τὸ δηλητηρι τὸ πικρὸ ἢ γῆ δὲν θὰ τ' ἀνθέξη,
θὰ κατακλύσῃ Ὠκεανούς, αἰθέρας θὰ μολύνῃ,
καὶ ἔρμο πεδίον, ἐρημιᾶ, Σαχᾶρ ἢ γῆ θὰ γείνη!...

ὦ! ἥλιε! ἀπόστρεψε τὸ φῶς σου, κλείσε τ' ὄμμα·
ὠγρὰ σελήνη, κρύφθητι!... ἀφοῦ κείνην τὸ χῶμα...

.

Βαρέθης, φῶς μου, τὴν γλυκειὰ νὰ βλέπης τοῦ Ἥλιου
φεγγοβολὴν κα' εἰς τ' ἀβληχρὸν κα' ἐκπνέον κανδηλίου
ἀπῆλθες φῶς, εἰς τῶν σκιῶν τὴν χώραν, τῶν φασμάτων,
νεκροπολιτίς νὰ γενῆς, σὺ ἄσμα τῶν ἀσμάτων;
ἀπέκαμες στὴν τρυφερὰ μ' νὰ πέφτης ἀγκαλιὰ
καὶ πῆγες εἰς τὴν κρουερὰ νὰ κλίνης τὴν φωληὰ
[τοῦ σκελετώδους Χάρου;

ὦ ἄστρον μου ἐωθινὸν, ὦ ἄστρον πολικόν,
ἀπέδυσ, φεῦ! παντοτεινὸν, διαῖπτον, παροδικόν!... —

[ὦ, σκότος! ἀντὶ φάρου...

Τοῦ ζοφεροῦ τοῦ βίου μου ὀρίζοντος ἀπέδρας,
πεθύμησες μαρμαρυγὰς, ἄ! οὐρανίους ἔδρας!
κα' ἐκάλυψες με μέλανα νέφη μελαγχολίας,
με σκοτοδίνην, ἄγγελε, κόσμε φωτοβολίας,
τάς λυπηρὰς ἡμέρας μου, σὺ αἴγλη θυμηδίας!

Ἄνερμάτισιο λοιπὸν τὸ σκάφος μου θὰ φέρω

σ' ἀδιάκριτον ὠκεανόν, στὴν τύχην τῶν ἀνέμων,

[ἀφοῦ, φεῦ! σὲ δὲν χαίρω,

[ἀσκόπως βῆμα νέμων;

.

[ἀπελπισίας δαῖμον!

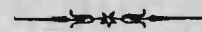
.

Ἐκεῖ στὰ μαῦρα μνήματα, ποῦ ἰλιγγιᾶ τὸ πνεῦμα
καὶ φρίττει ὁ νοῦς σ' ἐν ἀσθενὲς λυγρᾶς ἰτέας νεῦμα,
στὰ βάθη μέσα τῆς νυκτὸς ὁπότεν κλαυθμηρίζη,
καὶ χάρου μοιρολόγημα συρίζη, νανουρίζη
τὰ φάσματα, πῶς τώρα κεῖ θὰ ζήσης μοναχὴ σου;...
Θὰ πιάνετ' ἡ καρδοῦλά σου, θὰ κλαίῃ ἡ ψυχὴ σου! ...
συντρόφους, βαρεμένη μου καρδιά, ποιούς θάχῃς πλέον
στὸν θάνατο, στοὺς σκελετούς; Ἄχ! πλοῖον βαθυπλέον
στ' ὠκεανοῦ τῆς ἐρημιαῖς χωρὶς αὐγὴ καὶ βράδυ
συντρόφους ἔχει τὸν βυθὸν, τὰ σκότη καὶ τὸν Ἄδη! ...
Ἄλλ' ὄχι, ὄχι· σὺ ποτέ! σὺ θάχῃς νά σε φέγγη
κανδῆλι κι' ἄς τὸ κυνηγᾷ κι' αὐτὸ, ὁπότεν βέγγη
τὸ φύσημα τῆς θάλασσας σταῖς λόγχμαῖς, νά το σβέση·
θὰ τὸ φυλάγω ἄγρυπνα σ' ἄλλου Κερβέρου θέσι.
Ἐκεῖ κ' ἐγὼ θὰ ξενυχτῶ, προσκέφαλο θὰ σ' ἔχω
καὶ μὲ τὴν δρόσο τῆς αὐγῆς μὲ δάκρυα θὰ σε βρέχω.
Τοὺς στεναγμούς μου, μάτια μου, θὰ τους ἀκούῃς ἄρα,
τοῦ στήθους κωδονοκρουσιά; ὦ, τάλας! τί λαχτάρω...
θὰ διαπεροῦν τὰ δάκρυα μου τὴν γῆ νά σε δροσίζουν,
ἢ θὰ μουχλιάζουν κι' ἄδικα στὸ χῶμα θὰ σαπίζουν;

· · · · ·

Ἄ! ἄ! τὴν νύκτα γίνονται αὐτὰ τὰ μοιρολόγια·
τότε μὲ δάκρυα θὰ μιλῶ ... ὑπὸ θρηνώδη βᾶγια!...
νά με ἀκούῃς, ἄγγελε!—καὶ σπαραγμοῦ ἐν ὄμμα
εἰς τὸ φορεῖον ἔρριψε τὴν ἔκρυπτε τὸ χῶμα...

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥ ΕΤΗ

Ἄχ, μάνα μου, πῶς πέρασαν τὰ βλογημένα χρόνια!
θυμᾶσαι πῶς σὰν μυγδαλιᾶς ἀνθοὶ λευκὰ τὰ χιόνια
ἔπεφταν, μάνα, θρουμπιστὰ ἀπὸ τὰ βάθη τ' οὐρανοῦ
κ' ἐσκέπαζαν ταῖς λαγκαδιαῖς
καὶ ταῖς γυμναῖς ποδιαῖς
ἐκείνου κεῖ, ποῦ βλέπομεν, τοῦ φαλακροῦ βουνοῦ;
Θυμᾶσου τότε, μάνα μου, πόσον γλυκὰ μὲ φίλας,
ἄχ! τί λογάκια μοῦλεγες, πῶς τρυφερά μου μίλας.
Μὲ ἔσφιγγες ἀχόρταγα σὲ πύρινη ἀγκάλῃ,
μὲ δρόσιζες, ὡς ἡ δροσιὰ τὸ ρόδον, ὅταν θάλλῃ,
μ' ἀλύπητα φιλήματα, ἄχ! τῆς στοργῆς τὸ δάκρυ,
κ' ἐσκόρπιζες ἀπὸ τὴν μιὰ ἕως τὴν ἄλλην ἄκρη
ἀπάνω μου ἀκοίμητο φιλοστοργίας βλέμμα,
ὡς εἰς τὴν τρυφερὰν χλόην τῆς ποταμιᾶς τὸ ρέμα.
Καὶ μ' ὄλο αὐτῆς σου τῆς καρδιάς τὸ θάλπος καὶ τὴ ζέσι
θυμᾶμαι πόσον ἀπαλὰ μ' ἐκράτας πὸ τὴ μέσα
καὶ ὡς σελήνη λαμπερὴ μ' ἐχάδευες στὴν ἀγκαλιά,
ποῦ μοῦδίδε τὴν δροσερὴ κ' ἀνέπνεα μοσχοβολιὰ
τοῦ παραδείσου τῆς Ἐδέμ, τοῦ κήπου τῶν ἀνθέων,
παστὰς ὁσμῆς ἀνθῶν ἀβρῶν, ἀκρόπολις πανθέων
λατρείας, ἔρωτος, στοργῆς παρθένων οὐρανίων!

ποῦ σοῦφλεγαν καὶ τὸ δριμύ τὸ ψυχὸς ἠφανίων!
*Αἱ χρόνια μου ζηλειάρικα, περαματάρια χρόνια,
μὴ τάχα σᾶς λησμόνησα; θὰ σᾶς θυμᾶμαι αἰώνια!
κί' ὅταν ἀκόμα τοῦ καλοῦ τοῦ Μιάλου μας πατέρα
τὴν ἀγκαλιὰ θὰ βρίσκουμαι καὶ θάναπνέω αἰθέρα
στὸν τάφον παραπέρα
κ' ἐκεῖ ἀκόμα, χρόνια μου, σκιά εὐδαιμονίας
θὰ σᾶς θυμᾶμαι, ὄνειρον ἀπατηλὸν πρωίας!

Ο ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ

Τόσον ἐξώρας ποῖος βαδίζει
σὲ σκότος μέσα κι' ἀνεμοζάλη,
ἐν ᾧ ὁ βορέας ἀγρίως σφύζει
κι' ἀγριοπαλεύει ντάρρα μεγάλη;
Ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ ἑνασ πατέρας
φεύγει δρομαίως καὶ περιβάλλει,
ἐνῶ τὴν κόμη του σαίρει ἀέρας,
γλυκὸ παιδί του εἰς τὴν ἀγκάλη·

— Παιδί μου, τόσο γιατί φοβεῖσαι;
τῷ λέγει ἔξαφνα ὁ πατέρας·
γιατί γυρμένος μὲ τρόμον εἶσαι;
— δὲ βλέπεις κείνο νὰ, νὰ, τὸ τέρας;
Εἶν' ὁ βρυκόλακας μὲ τὸ στέμμα,
πατέρα! διές τον εἶναι φρικώδης,
κι' ἄγριο ρίπτει πάνω μου βλέμμα.
— ἄτμος, παιδί μου, εἶν' ὀμιχλώδης.
— Χαρῶ το· ἔλα, ἔλα μαζί μου,
νὰ δῆς γὼ πόσα ξέρω παιγνίδια·
θὰ σε στολίσω μ' ἄνθη, παιδί μου,
καὶ θὰ σε δώσῃ χρυσᾶ στολίδια
[ἢ καλὴ μανή μου. —
— Ἀκούς, πατέρα, κεῖ τί μου τάσσει;
ὁ κακο-γέρος κρυφὰ μοῦ μίλα· —
Εἶν' ὁ ἀγέρας, μή σε τaráσση,
γιέ μου, ποῦ τρίζει μέσα στὰ φύλλα. —
— Θέλεις νὰ ἔλθῃς μαζί μου, νέε;
νὰ δῆς ὅποσον θὰ σε χαδεύουν,
ἐνῶ ἀπάνουθε αἱ ἰτέαι
θὰ κρυφοψάλλουν, νέαι ὠραῖαι;
μαζὺ καὶ σένα θὰ σε χορεύουν,
ὅταν τὴν νύκτα χορὸν θὰ σέρνουν,
μέσα στ' ἀγκάλια των θὰ σε παίρνουν.

“Ω! τί ώραῖα ποῦ νανουρίζουν!
μέ τὰ φιλιὰ των θά σε κοιμίζουν.

—Πατέρα, πατέρα, τῆς κόραις κόμα
βαθειά, δὲν βλέπεις, μέσ στοῦ λαγκάδι;—

—Εἶναι ἰτέαι ἔχουσαι χρῶμα
φαιόν, υιέ μου, μέσ στοῦ σκοτάδι.—

—“Ελα, μικρέ μου, ποῦ σ’ ἀγαπάω·
πόσον ἡ ὄψις σου μέ μαγεύει;

—“Ελα· εἰ δ’ ἄλλως θενά σε πάω
θέλεις, δὲν θέλεις· κ’ ἄγρια τοῦ νεύει.—

—Ἄ! Ἄ! Πατέρα, μ’ ἔπιασ’ ὁ γέρος
μέ λάωσε, πάει!—

καὶ ὁ πατέρας μέ πόδια ἀέρος
φρίττων πετάει.

Τὰ χαλινάρια τὸτ’ ἀπαλύνει
καὶ τ’ ἄλογό του δρόμο τοῦ δίνει
καὶ τρέχει, τρέχει, χιλιμιντρᾶ,
πηδᾶ χανδάκια, δάση περᾶ·
μὰ δὲν ὑπῆρχε πιὸ γιατριά.

ὄτε στοῦ σπῆτί του ἦρθ’ ἀσθμαίνων
ὁ γίός του ἔπαυσε πλέον στένων ...

στην ἀγκαλιά του ἦτο νεκρός,
ἦτο νεκρός....

(ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ Göthe)

ΘΑΝΑΤΟΣ ΖΑΝΖΙΒΑΡΙΟΥ*

~*~*~

Ρογχθάζει ὁ Κόγγος
στῆς ἔρμαις ἀκταῖς
καὶ πνίγει ὁ λόγγος
βαθειαῖς στοναχαῖς
υδάτων πολλῶν.

“Ογκοι, στοιβάδες
μέ δίνην κι’ ἀφρόν
βρέμουν ἐξ ὕφους
πελώρων κρημνῶν,
πληροῦν βρυχηθμῶν

τὰ πέριξ· βαθεῖα
ἀπλοῦται σιγῇ
καὶ μαύρ’ ἐρημία
ἀνάσσει στῆ γῆ,
θανάτου πληγῇ.

ἀνθρώπων κεῖ κρότος,
σάλος οὐδεῖς·
δρυμώνων τὸ σκότος,
σιγῇ ἀκηδῆς
δεσπόζει, θαρρεῖς.

Μακρὰν τῶν χειμάρρων
σφριγώσης ζωῆς,
νομίζεις ὁ χάρων
ἐκεῖ νωχελῆς
κοιμᾶτ’ ἀταρβῆς.

φωνῇ πλήν βραχνώδης
στῆς ὄχθαῖς που κεῖ
τοῦ Κόγγ’ ἀγροικᾶται·
ὕστατ’ ἰαχῇ
λυγρὰ ἀντηχεῖ.

* Κατὰ τὴν τελευταίαν του πορείαν ἀνὰ τὰ βῆθη τῆς μαύρης
Πεῖρου, τῆς Ἀφρικῆς, ὁ διάσημος Στάνλεϋ τιμωρῶν τὴν λιποταξίαν
τινῶν τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ Ζανζιβαρίων κατεδίκασεν αὐτοὺς εἰς τὸν
δι’ ἀγχόνης θάνατον. Τὸν μαρτυρικὸν τοῦτον θάνατον ὑπέστη εἰς καὶ
μόνος, ὁ πρῶτος, ἐφ’ ὃν ἔπεσε ὁ κληρὸς, περὶ οὗ ὁ Στάνλεϋ λέγει «τὸ
πτῶμα ἐκρεμάσθη προσδεθὲν στερεῶς ἀπὸ τοῦ δένδρου καὶ μετὰ ἐν τέ-
ταρτον ὄρας εἰς τὸ μέρος· ἐκεῖνο τοῦ μαρτυρίου ἐβχτίλευεν ἐκ νέου ἢ
ἐρημία».

Τίς τάλας στενάζει,
ποιὸν ἄθλιον ὄν;
Τοὺς στόνους του πνίγει
ἀτέρμον κενὸν
κ' οἱ φόφοι δινῶν.

Ἡ φύσις δὲν ἔχει
ᾠτα, παλμούς
καὶ στήθη ν' ἀκούση
καρδιάς στεναγμούς.
δὲν ἔχει ὀφθαλμούς

θανάτ' ἀγωνίας
νά διῆ, ἢ σκληρά!
ὕπνώττει, τυφλώττει,
ἐν ᾧ γοερά
ψυχὴ σπαρταρᾷ.

Ὁ τάλας! ἀσπαίρει
σ' αἰώρα ψηλά·
τάς χειράς του αἶρει,
τινάσσει οἰκτρά·
ᾶ! ᾶ!... φρικιᾶ...

Γρυλλίζει τὸ ὄμμα,
θολοῦντ' οἱ βολβοί,
ἀνοίγει τὸ στόμα
κ' ὑστάτη πνοή,
ὀμίχλη πυκνή,

ἀνέρχεται, φεύγει,
κ' ἐν πένθιμο: ἄχ!

Ὁ τάλας ἐρεύγει,
βοήθει ἀλλάχ!

.
.

Ἐξέπνευσεν ἤδη·
τὸν σειεῖ ἡ νοτιά.
τίς θά τον ἴδη
σ' αὐτὴ τῆ ρημιά;

Μάρτυρες θᾶνε
οἱ γύπες, ἀετοί.
σινδόνη σαβάνου
ἡ πένθιμ' αὐτὴ
τῆς φύσις γιορτή.

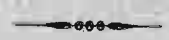
καὶ τάφος ἡ λήθη
βαρεῖα αἰεῖ·
τῶν ἄστρων τὰ πλήθη,
πνευμάτων ναοί,
λαμπάς νεκρική.

.

Κοιμοῦ, ζανζιθάρη!
Θά φέρης τὰ βάρη
αἰώνων σιγῆς....

ΤΩ ΦΙΛΑΤΩ ΜΟΙ Κ. ΤΣΙΒΟΓΛΟΥ

ΕΠΙ ΤΗ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚῆ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΟΥ ΕΟΡΤῆ

Ἐπίτρεψόν μοι, ὦ Κωνσταντῖνε,
εἰς τοῦ πατέρα σου τὴν γιορτὴ,
καλέ μου φίλε, Τζιβόγλου κρῖνε,
μίαν νά κρούσω χαρᾶς χορδή.

Δρὸ μόνον λόγια, δέσμη ἀνθέων,
νά σοι προσφέρω ἐρατεινήν·
εἰς τοὺς λειμῶνας καρδιάς θεῶν
νά δρέψω ρόδα καὶ γιασεμί.

Τώρα ποῦ σπρίζουν χιόνια
ἐπάνω στῆς κορφαῖς
τὰ λιγυρὰ ἀηδόνια
κοιτάζουν στῆς φωληαῖς.

Τὸ πλουμιστὸ περδίκι
δὲν παίζει σταῖς πηγαῖς,
καὶ τὸ τραγοῦδ' ἀνήκει
στῆς ρόδιναις αὐγαῖς.

SISMANOGLIO
MEGALLO

Πλήν, ὄχι! ὄχι! θάλλει
ὁ πράσινος κισσός,
καὶ πάντα ἄσμα ψάλλει
Μουσῶν ὁ Παρνασός.

Ἐπαίτης τῆς Μούσης κ' ἐγὼ
ἄνθη παντοῦ κυνηγῶ·
ἀλλὰ εἰς τὰς στέππας ἐρήμων
δὲν θάλλουσι κρῖνα καὶ θυμο.

Ἡ λύρα μου ἄχορδος εἶναι
ἢ ἄρπα χωλὴ
ὦ! ἔμαθεν οἴμοι! νὰ στένη,
οὐχ! νὰ κηλῆ.

Συγγνώμην ἂν μῦρο
στὴ δέσμη μου γύρω
δὲν ἀποπνεῖ.

Εἶναι καρδίας,
θερμῆς φιλίας,
ἤχοι τερπνοί.

Ὁ Πατέρας ἡμέρας
πολλὰς νὰ σᾶς ζῆ
καὶ χρόνια· ὡς χιόνια
λευκὴν κεφαλὴ
νὰ στέφη, ὡς νέφη,
κόμ' ἀργυρῆ.

Πλατάνου δ' ἀπάνου
εἰς κλῶνας ὑμεῖς
πετᾶτε, σκιρτᾶτε,
φαιδροὶ καὶ γλυκεῖς ἀετιδεῖς.
κ' εἰς ἄσπρα μαλλιά
σκορπᾶτε φιλιὰ,
ὡς εἰς φωληὰ
μικρὰ πουλιά.

ΤΩ ΚΑΛΩ ΜΟΥ ΦΙΛΩ Π.

Ὅταν σὲ ξάστερη νυκτιὰ Νεράδα θενὰ τρέχης
εἰς τὰ βουνὰ καὶ μὲ δροσιὰ τὴν κόμη σου θὰ βρέχης,
ὅταν θὰ παίζης πεταχτὸ μὲ αὔραις καὶ ζεφύρους
καὶ τὸ κελάρυσμα πηγῆς θὰ ἀγροικᾶς θυμήρους
μὲ τὰ μαλλιά σου ἤρεμα στὴν ἄρπα σου ριγμένα,
θενὰ θυμᾶσ' ἐμένα;

ὅταν τῆς νύφαις τοῦ γιαλοῦ στὸ κυλιστὸ τὸ κῦμα
θὰ τῆς ταράττη ἀφρόλουσταις τὸ σιγανὸ σου βῆμα,
καὶ στῆς λαφραῖς ἀπόπνοιας τοῦ μαγικοῦ Βοσπόρου
θὰ σμίγη τὸ κελᾶδῆμα πτηνοῦ αἰθεροπόρου,

καί—ρέγγουσα κώπη θά γλιστρᾷ σ' ὕδατα κοιμισμένα
θά λησμονῆς ἐμένα;

ὦ! ὄχι· τῆς κινύρας σου οἱ λιγεροὶ οἱ ἦχοι
σάν βαυκαλίζουν ἀπαλά τὴν φύσιν εἰς τὸ λίκνον
καὶ ἀφησμένη ἡ κώπη σου τὴν θάλασσα θά λείξη,
ἴνῃ θά ψεκάζῃ ὀλόχρυσά τῶν οὐρανίων λύχνων
τὸ βλέμμα, τότε, φίλε μου, ὦ! τότε μὴ λησμόνει
σέ σέ πῶς κάποιος μώνει.

Μὴ λησμονῆς τοῦ φίλου σου τὴν κάτωχρη εἰκόνα
μέ Μνημοσύνης κάποτε νὰ στέφης, φίλε, κλῶνα.
Σ' αὐτὴ ἀπάνω λειτουργιά, ὡς σέ θυσιαστήρι,
νὰ κάμνης μέ τὴν ἄρπα σου, χρυσὸ θυμιατήρι,
καὶ μ' ἅγιον ἄρτο τῆ ἱερῆ κ' αἰώνια μας φιλία!
ὦ! τότε στάς καρδίας μας ἀγῆρως εὐθαλία
θά θάλλη,
—καὶ αἰώνια ἕνας παλμὸς θά πάλλη!

ΜΕΛΙΣΣΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.)

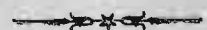
Μέσα σ' ἕνα ρυάκι
ἕνα μελιστάκι
ἔπεσε μιὰ φορὰ.
ἀγωνιῶν νὰ μένη
τό'δε 'κεῖ ἵπταμένη
μιὰ περιστερά,
κι' ἀπὸ φύλλωμά τι
ἢ λευκὴ αὐτομάτη
κόπτει παρευθὺ
ἕνα φυλλαράκι
καὶ μέσ 'στὸ ρυάκι
ρίπτει νὰ σωθῆ
τὸ μικρὸ μελίτσι.
Τὸ μικρὸ μελίτσι
• δὸς το κολυμβᾶ,
σύρει καὶ τραβᾶ
καὶ, μὲ τί χαρὰ,
βγαίνει στὴ ξηρά.
Ἵστερ' ἀπὸ λίγο
πάνω σέ μιὰ λύγο
τὴν περιστερὰν

εἶδε καθημένην
ὄλως ξενοιασμένην.

Στὴν ἀριστεράν
κυνηγὸς παρέκει
ἀκουμβᾶ τουφέκι
καὶ τὸν πετεινὸν
σύρει· τὸ μελίσσι
τὸ καλὸ μου νά το
πίχ! καὶ τον κεντᾶ
εἰς τὸ χέρι—φρίσσει—
καὶ μπούμ! ποῦ κοντᾶ
περνᾶ· τὸ χιονᾶτο
τὸ πουλί πετᾶ.
—τὴν ζωὴ του τώρα σὲ ποιὸ χρεωστᾶ;—

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἐν Ἱεροσολύμοις.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Δημ. Βασιλάκη.

Ν. Σπυρίδωνος 3 — Γ. Γερούσης 4 — Νεοκλῆς Παυλίδης — Εὐ-
φροσύνη Γαΐτανοπούλου — Χρῆστος Γαΐτανόπουλος — Γ. Σεγκάκης — Κ.
Γεωργίου — Δ. Τάκος — Α. Ε. Π. 2 — Γ. Β. 4 — Ἀθ. Ἀλεξανδρίδης
— Σπυρίδων Ματσάκης — Ἀλ. Ξανθόπουλος — Βασίλειος Βαρελτζής —
Γαβριήλ Ἱεροδιάκονος — Γρηγόριος π' Μιχαήλ — Δ. Σεγκάκης — Ἐμ-
μμανουήλ Λευκίτης — Θεόδωρος Κηλάδης — Κ. Καντόπουλος (Ρόδιος)
— Κ. Μιχαηλίδης — Μελέτιος Ἱεροδιάκονος — Παντελεήμων Μοναχὸς
— Χαράλαμπος Δανηλίδης — Ἀριστείδης Κρητικίδης — Κύριλλος Ἱε-
ροδιάκονος — Νικόλαος Φιριππίδης — Πέτρος Τράντος — Ἀριστόδημος
Παναγιωτόπουλος — Πέτρος Κυριακίδης — Γ. Νικολαΐδης — Σίλβεστρος
Ἱεροδιάκονος — Διδώρος — Περικλῆς 2 — Ἀβράμιος Μοναχὸς (ἡγούμε-
νος Χούσου) 2 — Ἰουστίνος — Μεθόδιος Ἱεροδιάκονος — Ἰωσήφ Ἱερο-
μόναχος — Γρηγόριος Ἱεροδιάκονος — Πατρίκιος Ἱεροδιάκονος — Ἀγγε-
λῆς Δημητρίου — Ν. Βάλσαμος — Μακάριος (ἡγούμε. Ραμάλλας — Πα-
ναγιώτης παπᾶ Νικολοῦδης — Στυλιανὸς Ἰωάννου — Νεόφυτος Ἱερο-
μόναχος — Ἰωακείμ Ἱεροδιάκονος.

Ἐν Ἀἰδινέῳ.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἐμμαν. Φαρλέκα.

Νικόλαος Δ. Καπνιάς 2 -- Μιλτιάδης Οἰκονομίδης -- Κύριλλος Βαφειδάκης -- Ἱερώνυμος Ξανθίδης -- Στυλιανὸς Σ. Βαφειδῆς -- Ἰωάννης Γ. Νικολαΐδης -- Παπᾶ Κυριαζῆς -- Παπᾶ Παΐσιος -- Μιχαὴλ Δ. Παπαγιάννης -- Ἐμμανουὴλ Παπαδόπουλος -- Δημήτριος Ἐλευθεριάδης -- Κ. καὶ Π. Οἰκονομίδης -- Ὀδυσσεὺς Κωνσταντινίδης -- Κωνστ. Ὀδυσσ. Κωνσταντινίδης -- Κωνσταντῖνος Χ' Γεωργίου -- Κύριλλος Ἱεροδιάκονος Σμυρναῖος -- Ἰορδάνης Ν. Βαφόπουλος Ἱεροψάλτης -- Ἐπαμεινώνδας Ἀναστασιάδης -- Ἀναστάσιος Ἀξαρχῆς -- Χρῆστος Καθαφάκης -- Ἄνδρ. Δ. Μαντζουρανίδης -- Πέτρος Ἀβεδισσιάν -- Φραγκίσκος Κοσμοπούλος -- Ἰωάννης Γ. Βογιατζόγλου -- Βασίλειος Χ' Μιχαὴλ -- Ἡρακλῆς Ἐμμ. Καλογερίδης -- Ἡρακλῆς Ξανθίδης -- Βαγιδὸς Τσίτσας -- Κωνσταντῖνος Βατούσης -- Σταῦρος Χ' Γεωργίου -- Γρηγόριος Ἀντωνιάδης -- Ἰωάννης Μαγγλῆς -- Μιλτ. Α. Εὐμορφόπουλος -- Μιχαὴλ Δημητρίου -- Ν. Δ. Βέτας.

Οἱ μαθηταί.

Εὐάγγελος Σ. Σταματίου -- Ἰωάννης Ζαγλάρης -- Χρῆστος Γιαννουσάκης -- Δημήτριος Γ. Βελεφέρης -- Ἀθανάσιος Χ' Δῆμος -- Ματθαῖος Κασαθέτης -- Ἀλέξανδρος Ἡλιάδης -- Ἰωάννης Καπετανάκης -- Νικόλαος Θ. Ζαννικόπουλος -- Παναγιώτης Μυλιώνης -- Ἀντώνιος Ἀνδρολόγλου -- Δημήτριος Νικολάου -- Στυλιανὸς Χ' Δῆμος -- Ἐμμανουὴλ Ἰ. Φαρλέκας.

Αἱ κυρίαί.

Ἰφιγένεια Φ. Ἀντωνιάδου -- Μερόπη Α. Κωνσταντινίδου -- Κυριακὴ Βρογαράκη -- Φρόσω Βασιλειάδου -- Μελπομένη Χ' Σταύρου -- Μαρία Διαμαντίδου.

Ἐν Ναζλίῳ.

Φίλιππος Τζιμόπουλος -- Ἀστέριος Τσιόπουλος -- Ἐπαμεινώνδας Παπατζάννης -- Ἀνδρέας Κ. Βοβολίδης -- Θεμ. Θ. Τζιμόπουλος -- Ἰωάννης Γ. Ἰωαννίδης -- Θ. Ἀναγνωστίδης -- Β. Ἐμμ. Πογιάννος -- Ἀριστείδης Ζυγομαλάς -- Ἰωάννης Μισεκωστιάδης.

Ἐν Σύμῃ

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμ. κ. Δημοσθένους Χαβιαρᾶ.

Σωτήριος Φωκᾶς -- Ἀγάπ. Κ. Βογιαζῆς -- Μιχ. Ν. Νικόλης -- Καλλιώτης Ἰ. Χ. Ἰωάννου -- Ἰ. Π. Χατζηγγιάννης -- Δημήτρ. Κωνσταντινίδης -- Στ. Μανδαλίδης -- Δημήτρ. Γεράκης -- Ἰ. Γόμπος -- Ἐλευθέριος Μόσχοβης -- Κωνστ. Καλοδοῦκας -- Κοσμάς Γραλλουράκης -- Νικήτας Γ. Γεωργᾶς -- Γαβριὴλ Γεράκης -- Κωνστ. Νικόλης -- Φ. Κλαδάκης -- Γεώργιος Ξινίδης -- Θρασύβουλος Φακλῆς -- Γεώργ. Β. Μεγαλούδης -- Μιχαὴλ Β. Καρακατσάνης -- Νικόλαος Ἰ. Μαλλιαράκης -- Γεώργ. Ἰ. Κοντὸς -- Ὀμηρος Ἴππ Γεράκης -- Βασ. Γ. Μεληδώνης Ἰ. Μαυρικᾶκη -- Γ.ς -- Βασ. Γ. Μιχαλαρχᾶς -- Μιχ. Κ. Γιαννεσκῆς -- Μιχ. Γ. Χ' Φώτῃ -- Κ. Κοντὸς

— Νικόλ. Δ. Παπᾶ. Ἀντωνίου — Νικήτ. Κ. Πετρίδης — Ἡλίας Περίδης — Δημοσθ. Χαθιαρᾶς — Μάρκος Ν. Βογιαζῆς — Ἰω. Ἀγ. Αγαπητίδου — Ἰω. Μ. Βασιλάκης.

Ἐν Μοσχονησίαις.

Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἔλλογ. κ. Παρασκευᾶ Ἀθηναίου.

Ὁ πανοσιολογ. πρωτοσύγκελλος Κύριλλος Κοκκίνης — Ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. Γερμανὸς Παλαιολόγος — Ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Βουνιώσης — Ὁ αἰδεσιμ. Σακελ. Παπᾶ Χρῆστος — Ὁ αἰδεσιμ. Παπᾶ Κωνσταντῖος Σταμπολλῆς — Ὁ ἔλλογ. Σχολάρχης Β. Βαρβαγιάννης — Ὁ ἔλλογ. Παρασκευᾶς Ἀθηναῖος — Ἡ ἔλλογ. Διευθύντρια Ἀναστασία Καλαποδᾶ — Ἡ Νηπιαγωγὸς Βασιλικὴ Σταμπολλῆ — Αἰκατερίνη Παλαιολόγου — Δημήτρ. Α. Χ' Δημητρίου — Ἐπαμεινώνδας Ν. Παρασκευᾶς — Ἐμμ. Μ. Ψηρούκης — Κωνστ. Ἰ. Ἀνδρέωτου ἱεροψάλτης — Ἰ. Ε. Βουβούρης ἱεροψάλτης — Δουκάκης Παναγιώτου — Ἐλλογ. δημοδ. Β. Σανίδης Λέσβιος.

Ἐν Σουφλίῳ Διδυμοτείχου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀποστόλου Πελαργίδου.

Ἀρχιμ. Φιλόθεος Μιχαηλίδης — Ἱεροδ. Μελέτιος Αἰναλίδης — Σακελ. Παπαντωνίος — Ἡρακλῆς Δημάκης ἱατρός — Ἀπόστολος Πελαργίδης φαρμακοποιός — Μόλτκε Λ. Π. — Μπρᾶνος Μ. Γ. — Δ. Καρακώστας — Γ. Μπιστινάς — Ἰ. Θεοδώρου Τσουτσουγιάννης — Παναγ. Δ. Τορξοῦδης — Τρ. Σ. Παπαδόπουλος — Αἰδεσιμ. Παπᾶ Χρῆστος —

Οἰκονόμος Παπᾶ Δημήτριος — Αἰδεσιμ. Παπᾶ Χαράλαμπος — Ἰ. Ράπτης — Δημ. Παπίας — Χρηστάκης Ἰσακῆρ — Ἀλέξ. Κταματίου — Ἰ. Ζαλίμης — Εὐάγγ. Δεμιρτζῆς — Πασχ. Παπάζογλους — Β. Μανιοτόπουλος στρατ. φαρμακοποιός — Μ. Κωνσταντινίδης — Ἄννα Λουκίδου.

Ἐν Σινώπῃ.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Χ' Γ. Κομβοπούλου

Χ' Γ. Κομβόπουλος — Ἰ. Λατσανόπουλος — Π. Καλογιάννης — Β. Σαρκατσέρης — Ἀγ. Φεχμῆ — Ἀναστ. Καμπουριᾶνος — Κ. Σαραϊτάρης Χρ. Κοριτσόγλου — Προδ. Καλογιάννης — Χρ. Τρούφωνος — Ἀντ. Βροσχόπουλος — Ἰ. Σοννίδης — Γ. Νικολαΐδης — Στ. Ἐλ. Χ' Παναγιώτου Ἰνεπολίτης — Δαν. Ἀταλόπουλος — Χρ. Χ. Ἰορδάνου — Μιχ. Χ' Βασιλείου — Γ. Καλπαζίδης — Ἰ. Καλαφατίδης — Ἰ. Εὐστρατίου Ἀργύρη — Ἀρχιμανδρίτης Σωφρόνιος — Γ. Παναγιώτου.

Ἐν Θεσσαλονίκη.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ἀθ. Α. Ἀκριβιάδου

Κ. Μιχαηλίδης Σερραῖος — Ἰ. Ζαφειρόπουλος — Κλεάνθης Ζήσης — Ἀναστ. Ἰ. Χ' Στέργου Βερροιαῖος — Ἀθ. Βρατανόπουλος, Βυσσόκα — Ἀθ. Ἀ. Ἀκριβιάδης, ἐν Σέρραις — Γ. Δ. Κατσάλης — Α. Γ. Βόγας — Δ. Χαραλάμπος, Στρώμισσα — Ἀθ. Καλλιδόπουλος — Γ. Δ. Κώνστας — Χρ. Παπνικολάου — Θ. Δ. Παπαδόπουλος — Ἀλκ. Ἀνδρέου — Εὐάγγ. Δημητριάδης — Χρ. Τσαούσης — Θεοφύλακτος Εὐστρατιάδης Κυθωνιεύς — Χ. — Ἱερ. Γερμανός.

Οἱ ἱεροσπουδασταὶ τῆς ἐν Πρώτῃ Θ. Σχολῆς.

Εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Α. Λουκάκη.

Ἰωακείμ Γεωργιάδης — Λ. Λουκάκης 3 — Παγκράτιος Ἱερ. Βατοπαιδινός — Ἀρκάδιος Ἱερ. Βατοπαιδινός — Χαροῖδημος Κνήτης — Λεόντιος Λιβέριος — Μιχ. Σπανουδάκης — Βασίλ. Παπαδάκης — Ανώνυμος — Ἀνώνυμος — Ἐ. Δάγγουλας — Ἰ. Μουσοῦρης] — Τιμολέων Σοφριανός — Γ. Χ' Ἀριστείδου — Χρυσόστ. Χρυσομαλλίδης — Σπυριδων Βλάχος — Ἰ. Μ. Βενέρης — Θεοδόσιος Ἱερ. Ἰθρηίτης — Κωνστ. Α. Φωτόπουλος — Φώτιος Παγιώτας — Ἀριστοτέλης Βεϊκάκης Μετρηγός.

τοῦ ἐν Φαναρίῳ τμήματος.

Γεράσιμος Θεολογίδης Ἱερ. 2 — Νεόφυτος Βαρδαλάχος ἱεροδ. 2 — Ἰάκωβος Νικολάου ἱεροδ. 2 — Ἰ. Λουκίδης 2 — Φώτιος Μοναχός 2 — Γ. Πασχαλίδης — Κ. Κοιδάκης — Δ. Κωσταρίδης — Παναγ. Μακρῆς 2 — Σάββας Τσαλάκης 2 — Χρ. Γ. Καβουρίδης — Β. Παπαδόπουλος — Χριστ. Λαζαρίδης — Γ. Οἰκονομίδης — Ἀθαν. Πανταζῆς.

Οἱ μαθηταὶ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

Τάξις Ζ' εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Η. Σεφεριάδου.

Ἠλίας Π. Σεφεριάδης — Γ. Χ' Γιαννιόγλους — Λεωνίδας Λυμπουσάκης — Ἀνδρέας Πολεμίδης — Θεοφάνης Κόντης — Θεόδωρος Δημητριάδης — Χριστόδ. Γιόσκας.

Τάξις ΣΤ' εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Β. Κρολεμένογλου.

Βασίλ. Κρολεμένογλους — Γ. Χλωρὸς — Στ. Π. Τσίτσοβιτς — Παντ. Ζῶτος — Λεωνίδας Ἀποστολίδης — Θεόφιλος Ὀδαπασίδης — Δημ. Κουριώτης — Περικλ. Ζαχαριάδης — Α. Σ. Γιαγτζόγλους.

Ἐν Νισύρῳ.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ παροσιολογ. ἡγουμένου ἀρχιμανδρίτου κ. Κυρίλλου

Ἠγούμενος Κύριλλος 2 — Ν. Ι. Λογοθέτης — Ὀδυσσεὺς Σακελλαρίδης — Ἰωάννης Ν. Θεριούλης — Κ. Παρθενιάδης — Ἀντ. Κατσιματίδης — Ν. Ε. Παπαϊωάννου — Παῦλος Καμπανός — Κ. Καπίτης — Γ. Παπαδόπουλος — Ἰ. Κ. Κόκκινος — Βασ. Παπᾶ Νικολάου — Γ. Φιλίππου — Γ. Σακελλάριος — Ἰάκωβος Γ. Καριζῆ — Β. Δ. Τσατσαρώνης — Νικήτας Μαστρογιάννης — Ν. Παραμπούτης — Ι. Φασουλαρίδης — Α. Μπρόζου.

Ἐν Καλλιπόλει

Τῇ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Μητᾶ Ἀσημιάδου.

Δημάρατος Ἀντίπας — Μητᾶς Ἀσημιάδης — Ἰ. Μπούμπουρας — Τριαντάφυλλος Δαρδάνης — Ἀθ. Ἀλεξ. Μάγειρος — Δημ. Παπαφῶτος — Κ. Ὀνουφρίου — Λαμπρινή Παζιμαδᾶ — Στυλ. Παπαδόπουλος — Κ. Γαβριήλ — Γ. Δ. Κισιγόνης — Ἀργύριος Ἰ. Σεβαστόπουλος — Ἀργύριος Παπαδόπουλος.

Ἐν Κυδωνίαις.

Ἄθ. Δ. Πολυχρόνης — Ἰ. Κ. Καλαποδᾶς — Χαρ. Γ. Βαφειά-
δης — Δημοσθ. Πένου.

Ἐν Χαλκηδόνι.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Β. Διαμάντογλου.

Ἡ Α. Πανοσιολογιότης ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος ἀρχιμανδρ. Ἱε-
ρόθεος 10 — Βασίλ. Διαμάντογλου — Θεολ. Διαμάντογλου 2 — Ἰ.
Χουδαβερδῆς — Ἰ. Διαμάντογλου; — Σ. Χ' Ἐσοφίλου.

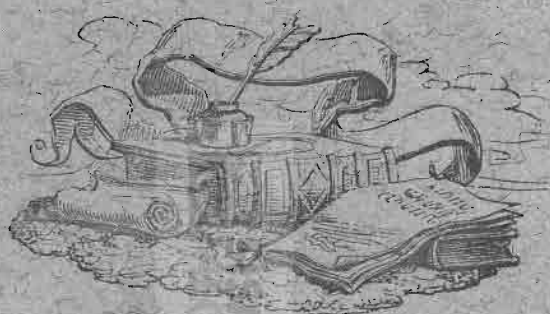
**Φοιτηταί τῆς Αὐτοκρατορικῆς Νομικῆς
Σχολῆς.**

Νικόλαος Λογοθέτης — Ἰορδάνης — Σίμων Ἀναστασιάδης.

Ἐν Βαθυρρύακι.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἱερολογ. ἱεροδιακόνου
κ. Μακαρίου Παπαδοπούλου.*

Ἄρχιμ. Ἡσαίας Βασιλειάδης προϊστάμενος Βαθυρρύακος — Δη-
μοσθένης Παπαδόπουλος — Κάλλιςτος Χρυσοεγκλιώτης — Χ' Παπᾶ Εὐ-
γένιος Νεαπολίτης — Κ. Σταυρόπουλος — Γεώργιος Δ. Ζηνέλης — Ἀ-
θανάσιος Δ. Ζηνέλης — Παπᾶ Σίλβεστρος Δόπουλος — Δημήτριος Κα-
λέργης — Γεώργιος Σπήλιος — Στέφανος Συμεωνίδης ἱεροψάλτης — Ἀν-
τώνιος Κοτζιμανάκης — Μιχ. Κατσχιίδης — Βασ. Βασιλειάδης — Ἄθ.
Βασιλειάδης — Κυριάκος Παπαδόπουλος.

MANICOTTO